Bibliographic Data

Author	ဇော်ဂျီ	Zawgyi	Jo‘ gyi¯	**Art.** ZG0016A
Article Title	ဇော်ဂျီ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် Zawgyi's Collected Short Stories Jo' gyi¯ vtthu tui pon‘" khyup‘			
Title (Book/Serial)	ရာပြည့်စာအုပ် အမှတ် ၉၃ Yarpyi Book No. 93			
Issue and Volume				
Edition				
Place/ Publisher	လောကစာပေ Lawka Sarpay			
Distributor	ရာပြည့်စာအုပ်တိုက် Yarpyi Publishing House			
Ed. Date	1999			
Pagination	148 p.			
Annotation	Contents: (1) Po Mar Din p. 15 - 21 (2) Lover p. 22 - 23 (3) Bagan Market p. 34 - 42 (4) The venerable U Thawbita and Ko Khin p. 43 - 49 (5) Pyigyibaryar p. 50 - 102 (6) Aung Baw and four-eyed dog p. 103 - 112 (7) Fiction from Nat pyay p. 113 - 119 (8) The Bunch of Keys and Tattooed Nats p. 120 - 129 (9) Thakhingyi Asked for a Boon p. 130 - 137 (10) His Spouse p. 138 - 148. These ten short stories were written by Zawgyi (U Thein Han). The author had an intimate knowledge of Myanmar social life and customs. His short stories clearly describe common life. "Fiction from Nat Pyay" was written around 1934 for the Rangoon College football team. The style of this fiction is humourous. "Bagan Market" is about a Bagan villager who easily solved the difficult problem posed by Chinese Emperor. Author stated that personal experiences are more important in real life. "Po Mar Din" , "Thakhingyi asked for a boon" , " Lover" are short stories giving character sketches. "Aung Baw and four-eyed Dog" , " The Venerable U Thawbita and Ko Khin" , "The Bunch of Keys and Tattooed Nats" , "His Spouse " clearly illustrate human nature.			
Subject Terms	1. Myanmar fiction 2. short stories			
Key Words				

ဖိုးမာဒင်

ကျွန်ုပ်သည် တစ်ညနေတွင် အနောက်ဘက်ကောင်းကင်သို့ ငေးမျှော်လျက် နေမိသည်။ ကောင်းကင်ဝယ် တိမ်လွှာတို့သည် အချို့ကား ရွှေရွှေ၊ အချို့ကား နီနီ၊ အချို့ကား မရမ်း၊ အချို့ကား မိုင်းမှုန်မှုန် ရှိကြ၍ ကောင်းကင်လေရူး၏ တန်ခိုးကြောင့် အမျိုးမျိုးသော သဏ္ဌာန်တို့ကို ဖန်ဆင်းကာ တိမ်ဇာတ်ခင်းလျက် နေကြလေသည်။ ထိုအခိုက်တွင် တိမ်စိုင်ခဲတစ်ခုသည် တိမ်ထုတစ်ခုမှ ပဲ့ထွက်၍ မင်းဖွယ်စိုးဟန် နေကြသော တိမ်လွှာတို့၏ အကြားဌ မိမိ၏ ရုပ်တည်ရာ၊ လဲလျောင်းရာကို မမြင် မသိသည့်အလား တောင်သို့ ကူးကာ၊ မြောက်သို့ လားကာ အထီးတည်း လွင့်ပျံလျက် နေလေသည်။ အချိန် အတော်နှောင်းသွားသောအခါ ကောင်းကင်တစ်ခုလုံးသည် မည်းလာလေသည်။ ရောင်စုံ ဝင်းပနေသော တိမ်လွှာတို့သည်လည်း အသီးသီး အရောင် မှေးသွားကြလေသည်။ အထီးကျန် တိမ်စိုင်ခဲသည်လည်း သူ့အလိုလို ပျက်ကြွေသွားလေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဤတိမ်ကားကို ယခုမှ သတိရသဖြင့် ပြန်လှန်၍ ရေးရသော်လည်း ထိုနေ့ ညနေကသော် မှောင်ကျလာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်အာရုံတွင် ရောင်စုံဝင်းပနေကြသော တိမ်လွှာတို့ ပျောက်ကွယ်၍ အထီးကျန် တိမ်စိုင်ခဲတစ်ခုသာ ကျန်ခဲ့လေသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်၏

စိတ်အာရုံသည် ထိုတိမ်စိုင်ခဲ၌သာ အကြာအရှည် စူးစိုက်၍ မနေခဲ့။ ပေါ့ပါးသော တောင်ပံနှစ်ခုကို ရလိုက်သည့်ပမာ အစအဆုံး မသိမြင်နိုင်သော ဤကမ္ဘာကြီး၏ ထက်ဝန်းကျင်သို့ စိတ်တို့၏ လျင်မြန်သောအဟုန်ဖြင့် ထိုမှ ဤမှ ကျက်စားသွားလာခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုစိတ်အာရုံသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွာငယ်သို့ နွေဆန်းစ အခါတိုင်း ရောက်လာတတ်သော ဖိုးမာဒင်ဟု ခေါ်ကြသည့် အဘိုးအို တစ်ယောက်ထံသို့ ရောက်သွားလေသည်။

ဖိုးမာဒင်သည် ဇရာဒုဗ္ဗလ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံနေရသူတစ်ဦးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ခါးကိုင်းကိုင်း၊ ခြေလက်တို့မှာ အကြောပြိုင်းပြိုင်းထ၍ မျက်စိသည် အတန်ငယ် မွဲဟန် ရှိလေသည်။ ထိုအဘိုးအိုသည် နဂိုကပင် တုဏှိဘော နေတတ်သဖြင့် အကယ်၍သာ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိခဲ့ပါမူ မြန်မာ ကျောင်း၊ တန်ဆောင်းများ၌ တွေ့တတ်မြင်တတ်သော သူအို ကမ္မဋ္ဌာန်းရုပ် သာသာပင်ဟု တွေးတောစရာ ဖြစ်တော့သည်။ သို့ရာတွင် သူ၏မျက်လုံးသည် အလွန်ကြည်လင်၍ အသံသည်လည်း မာကျောလှလေသည်။

အရပ်စကား ပြောကြသည်မှာ ထိုဖိုးမာဒင်သည် ရပ်သေးဆရာဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ လွန်ခဲ့သော အနှစ်သုံးဆယ်လောက်က ရှမ်းပြည်နယ်၌ လှည့်လည်၍ ရုပ်သေးရုပ် ကပြစဉ် သူ့ကို ချစ်နေသူတစ်ဦးက သူ့ကို ချစ်သောကြောင့် ပြုစားလိုက်ကြောင်း၊ ထိုသို့ ပြုစားလိုက်သည့် နေ့မှစ၍ သူ့မှာ ရုပ်သေးစင်ပေါ်၌ ထိုင်၍ မသီဆိုနိုင်တော့ဘဲ အရုပ်ရုပ်လှည့်၍ ဆုံလည်နွားကဲ့သို့ နေရကြောင်းများ ဖြစ်လေသည်။ 'အေရယ်...ချစ်လို့များ ပြုစားရသလား...အေရယ်' ဟု တစ်ယောက်က ပြောဖူးသည်။ ထိုအခါ အခြားတစ်ယောက်က 'အို...သူက သူ့ကိုယ်သူ ရုပ်သေးဆရာပဲလို့ ဟန်ကြီးပန်ကြီး လုပ်နေတာလားမှ မသိဘဲ' ဟု ထောက်ဖူးသည်။ ထိုအခါ နောက်တစ်ယောက်က 'ငါ့များ ဒီလိုချစ်လာရင် ပြန်ချစ်လိုက်မှာပဲ' ဟု ရယ်မောသံနှင့်ရောရ၍ ပြောဖူးလေသည်။

ဖိုးမာဒင်မှာ ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဟူ၍ မင်းသမီးရုပ်သေးက တစ်ရုပ်၊ ထန်းခေါက်ဖာက တစ်လုံး၊ ပေါင်မို့မို့နှင့် လှေငယ်တစ်စင်းသာ ရှိလေသည်။ ဖိုးမာဒင်သည် ပေါင်မို့မို့လှေငယ်ဖြင့် ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ရွာငယ်များသို့ နံ့စပ်အောင် သွားလာ လှော်ခတ်လျက် နေလေသည်။ သူ၏လှေငယ် ဆိုက်ကပ်ရာ ရွာတိုင်းတွင် သူသည် မင်းသမီးရုပ်ကို ထန်းခေါက်ဖာတွင်းမှ ထုတ်၍ ပခုံးဌ ကျောချင်းကပ် ပိုးလွယ်ကာ ရွာကုန်ဖွင့်ထားသဖြင့် ရှေ့သို့ ငိုက်စိုက် ငိုက်စိုက်နှင့် လွင့်သွားသော တုန်ကင်းကြီးပမာ ရွာရိုးသို့လျှောက်၍ အရိပ်ကောင်းကောင်းတစ်ခုတွင် ကြိုးဆွဲကပြ သီဆိုလေ့ ရှိလေသည်။

သူ၏မျက်နှာတွင် ထူထပ်သော မျက်ခုံးမွေး၊ ပျဉ်းတွဲသော ပါးရေ၊ နှုတ်ခမ်းပေါ်တွင် ဖုံးအုပ်လျက်နေသော ဖြူဆွတ်ဆွတ် နှုတ်ခမ်းမွေးများ ရှိလေသည်။ သူသည် မည်သည့်အခါမျှ ရွှင်ပြုံးသည်ဟူ၍ မရှိ။ အစဉ်အဲ့မှိုင်းသော ကောင်းကင်ကဲ့သို့ တွေဝေငေးမောလျက် ရှိလေသည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ကျောဌ ပိုးလွယ်ထားသော မင်းသမီးရုပ်ကလေး၏ မျက်နှာပုံမှာ မျက်လုံးဝိုင်းဝိုင်း၊ နှာတံပေါ်ပေါ်၊ ပါးပြင်ကလေးမှာ ချောမွတ်၍ နှုတ်ခမ်းများမှာ ဟသံပဒါးရောင် ဆေးနီ ဆိုးထားသည့် ချိုပြုံးသော မျက်နှာပေးရှိလေသည်။

ဖိုးမာဒင်သည် ရှေးရိုး ရုပ်သေးပျက်ကြီး ပီသစွာ သီချင်းဟောင်းများကို ကျနစွာ စည်းကျ ဝါးကျ ဆိုနိုင်လေသည်။ ခေတ်ကာလအလျောက် ပေါ်သော သီချင်းများကိုလည်း တော်သင့်စွာ ဆိုနိုင်လေသည်။ အသံမှာ အရွယ်နှင့် မလိုက်၊ ချိုအေးသောအသံ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နားဆင်ရသူလူကြီး လူငယ် ဟူသမျှသည် ထိုသီချင်းသည် အဘိုးအိုအား သနားကြသည်။ သဒ္ဓါကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဖိုးမာဒင်သည် ရောက်လေရာ အရပ်တိုင်း၌ မနှစ်လိုအပ်သော အနိဋ္ဌာရုံ သူဆင်းရဲ မဟုတ်။ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ကြင်နာစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ရေပေးခြင်း၊ အစားအစာ ပေးခြင်း၊ နေရာထိုင်ခင်း

ပေးခြင်း၊ ချစ်ခင်ပျူငှာစွာ ခေါ်ငင်ခြင်း တည်းဟူသော ဤသတ္တလောက ကြီး၏ ဆုထူးဆုမြတ်ကို ခံယူခဲ့သော သူဆင်းရဲမျိုးသာ ဖြစ်လေသည်။

သို့ရာတွင် ဖိုးမာဒင်သည် ထို ဆုထူး ဆုမြတ်ကို ခုံခုံမင်မင် ရှိလှသည် မဟုတ်။ နားဆင်သူတို့၏ ဆန္ဒကို ဖြည့်ပြီး၍ တစ်ထွာမျှသော မိမိ၏ ဝမ်းကို ဝ စေပြီးလျှင်ပင် လူနုံ့ကို မခံချင်သော အမူအရာဖြင့် မိမိ၏ ပေါင်းမိုးမိုလေ့ကလေးဆီသို့ အမိအရ ပြန်သွားတတ်လေသည်။ အချို့က အဘိုးအိုအား ချီးမွမ်းကြသည်။ အချို့က အဘိုးအိုသည် မာနကြီးသည်တကား၊ လူဆန်းပြား ဖြစ်သည်တကား ဟု ပြောတတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစကားနှစ်ရပ်သည် ဖိုးမာဒင်၏ စိတ်၌ အစွန်းအထင်းမျှ မထိ။ ဘာသာအလျောက်ပင် နေတတ်လေသည်။ လူ့လောကနှင့် ခပ်ခွာခွာနေခြင်းကို သူ နှစ်ခြိုက်ဟန် တူလေသည်။ ထိုသို့ နေခြင်းသည် သူ့ဝါသနာ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ဖိုးမာဒင်၌ ထူးဆန်းသော အချက်တစ်ခု ရှိသေး၏။ ထိုအချက်ကို သေချာစွာ စုံစမ်းနိုင်မှ တွေ့မြင်နိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် သူသည် အရုပ်ကို က စေ၍ သီချင်း ဆိုလိုက်သဖြင့် နားထောင်သူတို့ ငေးမောနေသော အခါတွင် သူ၏ အုံ့မှိုင်းလျက်နေသော မျက်နှာသည် လန်းလာ၍ အသံသည်လည်း တိုး၍ ကြည်လင်လာတတ်သည်။ သူ၏ ကြံ့လှိုသော ကိုယ်ကာယသည်လည်း အသစ် အသစ်သော ခွန်အားဗလတို့ဖြင့် ကြီးထွားလာသည်ဟု ထင်မှတ်ရလေသည်။ သီချင်း ဆုံးသောအခါ ဖိုးမာဒင်သည် ကြားနာသူတို့အား မသိမသာ ကြည့်၍ မိမိ လိုရာသို့ ထွက်သွားတတ်လေသည်။

တပေါင်းလသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွာသို့ ဖိုးမာဒင်ကြီး နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သူ၏ ချိုပြုံးသော အရုပ်ကလေးကို ပခုံး၌ လွယ်ကာ လာတတ်သောလ ဖြစ်လေသည်။ ရွာရှိ ကလေးတို့သည် ဖိုးမာဒင်ကို တမျှော်မျှော်နှင့် နေကြသည်။ တပေါင်းလတွင် ပုရစ်ဖူးကလေးများသည် ပြောင်၍ စိမ်းလန်းသော အရွက်ဘဝသို့ ကူးပြီးနောက် ယခုအခါတွင် ရင့်သော အဆင့်ကိုပင် ဆင်မြန်းကြပြီ ဖြစ်သဖြင့် ရွာနောက်ဖေးရှိ တောအုပ်ကလေးသည် ညိုပုပ်ပုပ် အရောင်

ကို ဆောင်ကြလေပြီ။ ဖိုးမာဒင်၏ သီချင်းသံနှင့် တစ်လအတွင်း အပြိုင်အဆိုင် ကြားငြိမ့်ရသော ဥသြတို့၏ အသံသည်လည်း ရပ်စဲ၍ အထက်အာကာမှ မိုးပန္ရန် နတ်သားသည်ပင်လျှင် ဒိုးဒလိမ့်မည်ကာ မြူးထူးပျော်ပါးကြလေပြီ။ ဖိုးမာဒင်ကြီးသည်ကား ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွာသို့ သူ၏ ပေါင်းမိုးမို့ လှေကလေးနှင့် ပေါ်မလာတော့ချေ။

ကျွန်ုပ်သည် ဖိုးမာဒင်ကို လွန်ခဲ့သော တပေါင်းလက နောက်ဆုံး မြင်လိုက်ရသည်။ မြင်လိုက်ရသော အချိန်သည် ညနေစောင်း ဖြစ်သည်။ မြင်လိုက်ရာ နေရာသည် သူ၏ လှေကလေး ဆိုက်လေ့ရှိသော ကမ်းဆွယ်တွင် ပေါက်နေသည့် လက်ပံပင်အောက်က နေရာ ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ဖြူရော်သော အသွေးရှိ၍ အပွေး အပွေး ထ နေသော အခေါက်များကို နေခြည်ဖျော့ဖျော့ ရိုက်သဖြင့် ပန်းရောင်တောက်နေသော လက်ပံကိုင်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ ထိုအကိုင်းအပေါ်တွင် အရွက်ကားသော အခက်ကြား၌ သားကောင်၏ဦးနှောက်ကို ဖောက်စားတော့မည့် ဟန်ကဲ့သို့ နားနေသော အမွေးပွပွနှင့် တောကျီးကန်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုအကိုင်း အောက်၌ ခါးကို ဆန့်တန်းလျက် ပခုံး၌ ပိုးလွယ်ထားသော မင်းသမီးရုပ်၏ ကြိုးကို ဘယ်လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်၍ နေရောင်ကို ညာလက်ဖြင့် မိုးကာလျက် ဝင်လုဆဲဆဲဖြစ်သော နေနီလုံးဆီသို့ ငေးကြည့်နေသော ဖိုးမာဒင်ကို လည်းကောင်း ယခုတိုင် မြင်ယောင်ယောင် ရှိသေးလေသည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်က ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွာမှ ထွက်ခွာသွားသော ဖိုးမာဒင် သည် အပြောကျယ်လှသော ဤမဟာပထဝီမြေကြီးပေါ်တွင် လွတ်လပ်စွာ သွားလာပြီးနောက် ယခုနှစ် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွာသို့ လှည့်လာခါနီး၊ ဆောင်း အကုန် နွေအကူးလောက်မှ စ၍ နာခြင်းတည်းဟူသော ဗျာဓိမင်း၏ အကျဉ်း သားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ဟန် တူလေသည်။

အကြောင်းမူကား ကျွန်ုပ်သည် ရွာဘုန်းတော်ကြီးနှင့် အတူတကွ တစ်နေ့သော နံနက်ခင်းတွင် ရွာအနီးရှိ ရွာတစ်ရွာသို့ လယ်ကွက်များကို

ဖြတ်၍ သွားသောအခါ တောအုပ်တစ်ခုဆီ အကြားမှ ကျွန်ုပ်တို့အား ချောင်းမြောင်း ကြည့်နေသည့်ပမာ တစ်စွန်းတစ်ကွက်ပေါ်နေသော တဲခေါင်မိုးတစ်ခုကို မြင်လိုက်ရပါသည်။ နေမင်းသည် ထန်းတစ်ဖျားလောက်ရှိပြီဖြစ်သောကြောင့် ရေတံသည်ကလည်း တစ်ကြောင်း။ ထိုတဲခေါင်မိုးကိုလည်း ယခုမှသာ မြင်၍ အံ့သြသည်ကလည်း တစ်ကြောင်း။ ဤအကြောင်းများကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးအား လျှောက်ထား၍ တဲရှိရာသို့ ရောက်သွားလေသည်။

အတန်ငယ်လျှောက်သွား၍ တောအုပ်ကို ခိုဝင်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်သည် ခရေပင်များဝိုင်းလျက် မှော်ရွက်ကလေးများအပေါ် မျောနေသော ချောင်းဖျား ကျဉ်းကျဉ်းတစ်ခုအနီး ဖရိုဖရဲ ဆောက်ထားသော ခနိတဲငယ် တစ်လုံး၏ အရှေ့တွင် ရောက်နေလေသည်။ ထိုနေရာသည် တိတ်ဆိတ်လှလေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဦးခေါင်းငုံ့၍ တဲထဲသို့ ဝင်လိုက်ပါသည်။

တဲထဲတွင် ထန်းခေါက်ဖာ၏ နံဘေး၌ မွဲခြောက်လျက်ရှိသော ဆံပင်၊ ဟောက်နက်၍နေသော မျက်အိမ်၊ ချိုင့်ဝှမ်းသော ပါး၊ စုတ်ဖွားသော နှုတ်ခမ်းမွေးတို့ ထင်ကုန်သော မျက်နှာရှင် ဖိုးမာဒင်၏ အလောင်းကို မြင်ရလေသည်။ တဲနံရံတွင် အမိပင် သေဆုံးခဲ့သော်လည်း သောကဗျာပါဟူသည် မြူခြည်မျှမရှိ၊ ရွှင်ကြည်လျက် နေတတ်သော၊ အကလေးကဲ့သို့ ချိုပြုံးသော မျက်နှာကလေးဖြင့် ရင်ကလေးကို ခိုမကာ သူ၏ မင်းသမီးရုပ်ကလေးသည် တွဲလဲဆွဲလျက် ရှိလေသည်။

ဤတဲသည် ဖိုးမာဒင် အနှောင်အချုပ်ခံသော ဗျာခိမင်း၏ သံလျောင်အိမ်ပေတကား။ ကျွန်ုပ်၏ရှေ့၌ ဖိုးမာဒင်၊ ဖိုးမာဒင်၏ နံဘေး၌ ထန်းခေါက်ဖာ၊ ထန်းခေါက်ဖာ အထက် တဲနံရံ၌ မင်းသမီးရုပ်ကလေးသည် ပြုံးလျက် ရှိလေသည်။ ဖိုးမာဒင်မှာကား ချိုပြုံးသော မင်းသမီးရုပ်ကလေးနှင့် နေရသောဘဝကို အဆုံးသတ်လိုက်လေပြီ။ အို–သခင်...ဖိုးမာဒင်၊ အသင်

သည် သူခပ်သိမ်းတို့အား အသင်၏အသံဖြင့် မွေ့လျော်စေခဲ့ပြီ။ အသင် ကောင်းရာသုဂတိသို့ လားပါစေ။ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့လျှင် ဆုတောင်း လိုက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ယခုအခါတွင် ဖိုးမာဒင်၏ ပုံပန်းအစစ်ကို ကြည့်ချင် မြင်ချင်သည်ရှိသော် စိတ်မျက်စိဖြင့်သာ ကြည့်ရလေတော့သည်။ သူ၏ သာယာသော အသံအစစ်ကို ကြားချင်ပြန်ကလည်း စိတ်နားဖြင့်သာ နား ထောင်ရလေတော့သည်။ ဤနည်းမှအပ မနုဿလူသားတို့၏ စွမ်းရည်သည် မတတ်နိုင်ကုန်။ ဒဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလိုလို လှုပ်ရှားခြင်းငှာ မတတ် နိုင်သော ဖိုးမာဒင်၏ သွေးသား ခန္ဓာသည် သြကာသ လောကတွင် အကျုံး ဝင် သွားလေပြီ။

ကျွန်ုပ်သည် ဖိုးမာဒင်၏ အလောင်းရှေ့တွင် တစ်ယောက်တည်း တုန်လှုပ်လာသဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီးအား ပင့်ခေါ်ရန် တဲမှအထွက်တွင် ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့သဖြင့် အကြောင်းကို လျှောက်ထားလေသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသည် တဲအတွင်းသို့ ဝင်၍ အလောင်းကို စမ်းသပ်ရင်း 'ည ကပင် ဆုံးဟန်တူတပါ့။ ကဲ...ကဲ...ရွာသူကြီးကို မင်း သွားပြီး အကြောင်း ကြားခဲ့' ဟု စေလိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် တဲမှ ခွာခဲ့လေသည်။

နောက်သို့ တစ်ချက်ပြန်၍ လှည့်ကြည့်လိုက်ရာ ဘုန်းတော်ကြီးသည် မာန်ကို လျှော့ချနေသည့်ပမာ နုံအပ်သော ဦးပြည်းဖြင့် တဲရှေ့၌ ရပ်နေသည် ကို မြင်ရလေသည်။ တဲခေါင်မှ အငွေ့ကလေးများလည်း တလူလူထွက်၍ နေကြလေသည်။

[ကန္တလောက၊ နိဝင်္ဘာ၊ ၁၉၃၃]

ကြင်မည့်သူ

ရွာတစ်ရွာတွင် စျေးနှင့် မနီးမဝေးနေရာ၊ ညောင်ပင်ကြီးတစ်ပင်၏ အရိပ်အောက်၊ ထီးရွက်ထည်တစ်ခုဖြင့် တည်ခင်းလျက်ထားသော ဆိုင်သည် အပျိုချောသူငယ်မ မကျော့စိန်၏ မုန့်ဟင်းခါးဆိုင် ဖြစ်လေသည်။ နံနက်ခင်း၊ နေ့ခင်း၊ ညနေခင်းတိုင်း အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းမှ အအို အပျို ယောကျ်ားမိန်းမမှစ၍ ကလေးသူငယ်များပင် ထိုဆိုင်သို့လာ၍ ဝယ်ယူစားသောက်လေ့ရှိလေသည်။

မုန့်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ လတ်ဆတ် ဖြူဖွေးသောမုန့် ဖြစ်လေသည်။ ဟင်းသည် ငါးခူ အသားများများ၊ ငှက်ပျောအူနု အကွင်းကွင်းဖြင့် ချက်ထားသော အလွန်ချိုမြိန်သည့်ဟင်း ဖြစ်လေသည်။ ဆီချက် ပန်းကန်ထဲတွင် ကြက်သွန်ကြော်သည် ကျတ်၍ ရွရွကလေး ကော့နေလေသည်။ ရှောင်းသူ အပျိုမကလေး၏ ရုပ်ရည်မှာ လှလွန်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း ယဉ်ကျေးသော အမူအရာ ရှိသည်။ ကြည်လင်သောမျက်လုံး ရှိသည်။ အေးဆေးသောမျက်နှာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် သူခပ်သိမ်းတို့သည် မကျော့စိန်အား ကွန်ဒြေသူဌေးမကလေးပေပဲဟု ချီးမွမ်းပြောဆို ကြလေသည်။

ထိုကြောင့် မုန့်ဟင်းခါး စားချင်သူများသာလျှင် မကျော့စိန်၏ဆိုင်သို့ စားသောက်ရန် လာကြသည် မဟုတ်၊ မုန့်ဟင်းခါးကို မစားချင်သူများလည်း ယောင်လည်ယောင်လည်နှင့် ပေါက်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုသို့ ယောင်

လည်ယောင်လည်နှင့် လာတတ်သူများအနက် မောင်ဘမြိုင်ဆိုသော လူပျိုပေါက်စ တစ်ယောက်သည် သူများနှင့်မတူ၊ ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိ၊ အချိန်မှန်မှန် ရောက်လာတတ်လေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အရီးဗျော်တို့၏ အိမ်မှ မုန့်ဆန်းများကို မေ့မှား၍ စားလာမိစေကာမူ မကျော့စိန်၏ မုန့်ဟင်းခါးကို မစားချင် စားချင်နှင့် လည်ပင်းကိုစင်းကာ မျိုချတတ်လေသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်၏ဆိုင်သို့ လာတိုင်း လာတိုင်း 'တစ်ပန်းကန် ထည့်စမ်းပါဗျာ' ဟု ပြောဆိုပြီးလျှင် ကျောက်ရုပ်ပမာ ငြိမ်သက်စွာထိုင်၍ မကျော့စိန်ကို ကြည့်နေတတ်လေသည်။ မကျော့စိန်၏ ပါးပြင်သည် ချောမွတ်သည်။ ပါးပြင်အထက် နားသယ်စပ်တွင် ပေါက်လျက်ရှိသော ဆံနုတို့သည် စိမ်းနေကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မောင်ဘမြိုင်၏ မျက်စိသည် ဆီချက်ပန်းကန်မှသည် ငံပြာရည်ပန်းကန်သို့၊ ငံပြာရည်ပန်းကန်မှသည် ငရုတ်သီးမှုန့်ပန်းကန်သို့ သွက်လက်စွာ လှုပ်ရှားသွားလာလျက်နေသော အဖျား ဒန်းနီရောင် လက်ချောင်းကလေးများဆီသို့ ရောက်သွားတတ်လေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မောင်ဘမြိုင်သည် မိမိထံသို့ ကမ်း၍ ပို့လိုက်သော မုန့်ပန်းကန်ကို လှမ်း၍အယူလိုက်တွင် မကျော့စိန်၏ လက်ချောင်းများကို မတော်တဆ တို့ထိမိတတ်သည်။ သို့ တို့ထိမိသည့်အခါတွင် မောင်ဘမြိုင်သည် ဦးခေါင်းကိုငုံ့၍ နေတတ်လေသည်။ ရင်ထဲမှာလည်း ခဏ ခဏ ဖိုနေတတ်လေသည်။

ထိုအခါမျိုးတွင် မကျော့စိန်သည်လည်း မျက်နှာပိုးသတ်ကာ အေးချမ်းငြိမ်သက်သော မျက်နှာဖြင့် ငေးတေးတေး နေတတ်သည်သာမက တစ်ခါတစ်ခါ သူ့မျက်လုံးတို့သည်လည်း မောင်ဘမြိုင်၏ မျက်နှာရှိရာသို့ တစ်ချက်တစ်ချက် ဝဲကာ သွားတတ်လေသည်။ မောင်ဘမြိုင် စားသောက်ပြီး၍ ပြန်သွားသောအခါလည်း မကျော့စိန်မှာ တစ်ကိုယ်တည်း နှုတ်ခမ်းစူလျက် ကျန်နေခဲ့တတ်လေသည်။ ဒေါသကလေးလည်း ထောင်းခနဲ ထွက်လာတတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဒေါသကလေးမှာ ရှူးရှူးရဲရဲ ရိုးရိုးရဲရဲ မဟုတ်။

မေတ္တာဓာတ်၏ အညို့ကို ခံနေရသော ကသီကရီ လုပ်လိုလုပ်လဲ ဒေါ်နွဲ့နွဲ့ကလေးသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ခဏချင်းပင် ပျောင်းခွေပြေလျော့ သွားရရှာလေသည်။

တစ်ခါလာ ဘာမှ မပြော။ တစ်ခါလာ ဘာမှ မပြော။ နောက်တစ်ခါလာပြန်တော့ သူတို့ရွာ ပင်နီပေါတယ်လို့ ပြောခဲ့ရှာတယ်လေး ဟူသော သီချင်းထဲက လူစားလို 'မကျော့ရေ၊ ကျုပ်ဟာ မကျော့စိန်ကို ချစ်နေမိပြီဗျ...' ဟူသော စကားကလေး ဆယ်လုံးလောက်ကိုမျှ ရဲဆေးတင်ကာ နှုတ်က မလွတ်တံ့ရှာသော မောင်ဘမြိုင်သည် အံ့ပုန်းလုပ်လာခဲ့သည်မှာ လ ပေါင်း အတန်များလေပြီ။ ထို့ကြောင့် မကျော့စိန်သည် မောင်ဘမြိုင်အား သူ့အလိုမပါ မေတ္တာမျှချင်သော လူပျိုကလေးတစ်ယောက်ပဲဟု မရွံ့တရွံ့ တွေးတောလာလေသည်။

စင်စစ် မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်ဆီသို့ လာသောအခါတိုင်း မကျော့စိန်ကို ကျုပ်က ခင်ပါတယ်၊ ကြင်နာပါတယ်' ဟု ပြောမည် ပြောမည်နှင့် အမူးအမော် ကြိုးစားအားခဲ၍ လာသည်ကား မှန်ပေ၏။ မြေကြီးလက်ခတ် ဆတ်ဆတ်မလွဲ မှန်ပေ၏။ သို့ရာတွင် သခွတ်ပန်း ပွင့်သောအခါတိုင်း ကသစ်ပန်းကို သတိရ၍ မိမိ၏ စံရာဟောင်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော မာဃသိကြား၏ သုဒဿနမြို့ကို ပိုင်နိုးပိုင်နိုးသဘောဖြင့် ချီတက်ရာ စိတ္တကုဋ်တံခါးခုံရှိ သိကြားရုပ်များကို မြင်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်ထုပါပျက်၍ လက်လွတ် ထွက်ပြေးရရှာသော အသူရာ သိကြားညိုကဲ့သို့ မောင်ဘမြိုင်သည်လည်း မည်မျှလောက်ပင် ဖွင့်ပြောတော့မည်၊ ဖော်ပြောတော့မည်ဟု အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ကြံစည်ခဲ့သော်လည်း မကျော့စိန်၏ အေးမြကြည်လင်သောမျက်နှာကို မြင်သောအခါတိုင်း ထိုအကြံအစည်တို့သည် သူ့အလိုလို ပြိုကျသွားတတ်လေသည်။ မောင်ဘမြိုင်သည် စစ်မရောက်ခင် မြားကုန်တတ်သော စစ်သူကြီးအစားထဲက မဟုတ်၊ စစ်ပွဲသို့ ရောက်ခါမှ မြားကုန်တတ်သော စစ်သူကြီးနှင့် တူလှပေသည်။

ယင်းသို့ ဖွင့်မပြောနိုင်သော အကြောင်းကို စိစစ်သော် နှစ်ပေါင်းလပေါင်း များစွာက စုပုံနေ၍ ကြီးချင်တိုင်းကြီး၊ ဖွံ့ချင်တိုင်းဖွံ့၊ ဖြိုးချင်တိုင်းဖြိုးနေသော မေတ္တာ အစိုင်အခဲကြီးတစ်ခုကို မောင်ဘမြိုင်၏ နှုတ်မှ ရုတ်တရက် ထွက်စိမ့်သောငှာ အတိုင်းအဆတို့ပင် ရှိလေမလားဟု တွေးတော ဖွယ်ရာ ရှိလေသည်။

သို့တည်းမဟုတ် မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်အား အပင်ပေါ်တွင် စွင့်စွင့်ကားကား ပွင့်လျက်ရှိသော နှင်းဆီပန်း၊ စံပယ်ပန်းကလေးများသဖွယ် မှတ်ထင်၍ နေပေသလော။ အပင်ပေါ်တွင် သူ့အလိုလို နဂိုဓာတ်ဖြင့် လှပဆန်းကြယ်စွာ ပွင့်နေသော ထိုနှင်းဆီပန်း၊ စံပယ်ပန်းများသည် မနုဿလူသားတို့၏ ဒုစရိုက်မှု မကင်းသောလက်ဖြင့် ခူးဆွတ်ချေယူခြင်းကို ခံရပြီး နောက် ဖန်ဖလား၊ ငွေဖလားသို့ ရောက်နေသော အလှပြ နှင်းဆီ၊ စံပယ်တို့ထက် ပို၍ ရှုချင်စဖွယ် ကောင်းသလို အပျိုကလေး မကျော့စိန်သည် အိမ်ထောင်သည် မကျော့စိန်ထက် ပို၍ ရှုမောဖွယ်ရာ ကောင်းလှပေသည်ဟု မောင်ဘမြိုင်စိတ်ထဲ၌ အထင်ရှိနေသလော ဟူ၍လည်း ယူဆစရာ ရှိလေသည်။

သို့တည်းမဟုတ် ဘယ်အခါမျှ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားသည် မရှိ။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အချိန်မှန်ကန်စွာ ခါတော်မီ ပွင့်တတ်သော သဇင်ပန်း၊ ပိတောက်ပန်းများကဲ့သို့ မကျော့စိန်သည် သူ့အချိန်ကျလျှင် မုန့်ဟင်းခါး ထွက်ရောင်းလိုက်၊ သူ့အချိန်စေ့လျှင် အိမ်ပြန်လိုက်နှင့် ဤသို့ တစ်သက်တာလုံး နေမည်မှာ အမှန်ပဲဟူ၍ မောင်ဘမြိုင်သည် စိတ်ကူးကောင်းတိုင်း ကူးနေသလော။

ထိုသို့ ရှဲ့၍ မဝံ့သော မောင်ဘမြိုင်၊ အချစ်ဆို့၍ အ နေသော မောင်ဘမြိုင်၊ စိတ်ကူးတွေ၊ အတွေးတွေ အားကြီးနေသော မောင်ဘမြိုင်၊ ထိုသို့ ထိုသို့သော မောင်ဘမြိုင်သည် ဤနေ့နံနက်ခင်း၌ ခါတိုင်းကကဲ့သို့ပင် မုန့်ဟင်းခါးကို ဆ ကာ၊ ဆ ကာ စားသောက်ပြီးနောက် ပြန်တော့မည်ဟု

အထတွင် 'ကိုဘမြိုင်၊ ရှင် မြို့ကို သွားတဲ့အခါ ကျွန်မ တစ်ဆိတ်လောက် သိစမ်းပါရစေ ရှင်' ဟု ခွန်းထောက်လိုက်သော မကျော့စိန်၏ အသံကို ကြားလိုက်ရသဖြင့် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုက်ရာ ကန့်ကလျ လှပနေသော မကျော့စိန်၏ မျက်လုံးများနှင့် မိမိ၏ မျက်လုံးတို့သည် အငေးသား ဆုံမိကြ၏။

ထိုကြည့်ခြင်းမျိုးဖြင့် ဘယ်အခါ ကာလကမှ အကြည့်မခံခဲ့ရဖူးသော မောင်ဘမြိုင်သည် မိမိ၏ ကိုယ်ကာယကို မထိန်းနိုင်၊ တိမ်းတော့မလို ညွတ်တော့မလောက် ရပ်တည်ရာ မရဘဲ ရှိရာမှ 'ဘာကိစ္စများ အထူးရှိလို့လဲ၊ မ...ကျော့...စိန်ရဲ့' ဟု အထစ်ထစ် အငေါ့ငေါ့ ပြန်မေးလိုက်လေသည်။ မကျော့စိန်သည် မုန့်ပန်းကန်ကို အနီးရှိ သံပုံးထဲသို့ နှစ်မြှုပ်ဆေးကြောရင်း 'မြို့ကိုရောက်ရင် ကြယ်သီးတစ်စုံ လိုချင်လို့ ပိုက်ဆံပေးလိုက်ချင်ပါတယ်' ဟု ရေးကြီးခွင်ကျယ် မဟုတ်သော အမူအရာဖြင့် ဖြေလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ မောင်ဘမြိုင်သည် 'ကောင်းပါပြီ၊ အကြောင်းကြားပါ့မယ်။ နို့ပေမဲ့...' ဟု စကားကို အဆုံးမသတ်နိုင်ဘဲ ဆိုင်မှ ထွက်ခွာလာပြီးလျှင် ပထမအကြိမ် သူ့ထံမှ မရစတောင်း ရခဲ့၍ တပျံ့ပျံ့ တရှားရှား မွေးကြိုင်လှသော စကားလက်ဆောင်ကို ယူဆောင်ကာ မိမိအိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့လေသည်။

မကျော့စိန်၏ ဆိုင်နှင့် မနီးမဝေးနေရာသို့ ရောက်သောအခါ မောင်ဘမြိုင်သည် တစ်စုံတစ်ခုကို ကြည့်၍ ပြုံးနေလေသည်။ သူ၏ ရှေ့နားဆီရှိ စိမ်းမြမြ ရွက်နုကလေးများဖြင့် လည်းကောင်း၊ နီရွှေရွှေ အပွင့်ကလေးများဖြင့် လည်းကောင်း ဝေလွင်လွင်ရှိလှသော မန်ကျည်းကိုင်းစွန်းပေါ်တွင် တစ်ကောင်သော ဆက်ရက်ငှက်သည် တစ်ကောင်သော ဆက်ရက်ငှက်ကို နှုတ်သီးဖြင့် တို့လိုက်သည်။ ထိုအခါ အကျိစယ်ခံရသော ဆက်ရက်သည် လေထဲတွင် အငြိမ့်စီးကာ ပျံတက်ပြီးမှ တစ်ဖန် ပြန်နားလေသည်။ မောင်ဘမြိုင်သည် ထိုဆက်ရက်မောင်နှံကို ငေးစိုက်ကြည့်နေမိလေသည်။ ထိုသို့ ကြည့်နေရာမှ မကျော့စိန်ရှိရာသို့ လှည့်ကြည့်လိုက်ပြန်ရာ နေအရုဏ်ကို

ငံ့လင့်ကြိုက်တွင် ရုတ်တရက် ရှောင်တခင် လေညင်းယူဆင်သဖြင့် ခပ်ယဉ်ယဉ် ယိမ်းနွဲ့ရှက္ခသော နှင်းဆီပန်းကဲ့သို့ မကျော့စိန်၏ တိမ်းငဲ့လျက်နေသော မျက်နှာကို မြင်လိုက်ရလေ၏။ မောင်ဘမြိုင်သည် အတိုင်းမသိသော ဝမ်းသာခြင်းဖြင့် မိမိလက်ကို မြှောက်ကာ ခါကာ ပြမိမှန်းမသိ ပြမိလေသည်။ ထိုနောက်မှ သတိကို ပြန်ထိန်းလျက် လက်ကို ရုပ်သိမ်းပြီးလျှင် အိမ်ဘက် ဆီသို့ သွက်လက်စွာ လျှောက်လာခဲ့လေသည်။

ထိုနေ့ညနေ မိုးချုပ်ခါစတွင် မောင်ဘမြိုင်၏ ဆွေရိပ်မကင်း မျိုးရိပ်မကင်းသူ ဦးလေးတော်တစ်ယောက်သည် ရွာအထက်ပိုင်းမှ ပြန်လာပြီးလျှင် 'ဟေ့–မောင်ဘမြိုင်၊ ငါ အခု မြို့ကို သွားစရာရှိတယ်။ မင်း ငါနဲ့အတူ လိုက်ခဲ့ကွာ' ဟု အရေးတကြီး ပြောလိုက်လေ၏။ မောင်ဘမြိုင်သည် ပျာယီးပျာယာ အဝတ်အင်္ကျီများကို လွယ်အိတ်တစ်ခုၵ္ဍ ထည့်၍၊ ထည့်ရင်း "မကျော့စိန်ကလေးဆီကို သွားရ ကောင်းမလား။ ဟာ–မသွားပါဘူး၊ တော်တော်ကြာ ပိုက်ဆံ အတင်းပေးနေဦးမယ်" ဟု တွေးကာ သမ္မန်ဆိပ်ဆီသို့ ဆင်းသွားလေ၏။ များမကြာမီ သမ္မန်သည် ရွာနှင့်တကွ မကျော့စိန်ကို လင်းတော့မလို၊ မှိန်တော့မလို သောကတွေ ဝိုင်းနေဟန် တူသော လခြမ်းအောက်တွင် ငြိမ်သက်စွာ ထားပစ်ခဲ့လေသည်။

နောက်တစ်နေ့ မြို့တွင် မောင်ဘမြိုင်၏ ဦးလေးတော်သူသည် ရုံးသို့ သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မောင်ဘမြိုင်သည် သင်္ဘောဆိပ် စျေးတန်းဘက်သို့ ခြေဦးလှည့်လေသည်။ စျေးတန်းထဲတွင် ကြယ်သီးဆိုင်ကို လိုက်လံရှာဖွေရာ နောက်ဆုံး၌ ကုလားဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို တွေ့လေသည်။ ကြယ်သီးများကို ကြည့်လိုက်ပြန်သောအခါ သူ သဘောကျသော ကြယ်သီးကို မတွေ့သဖြင့် ခေါင်းကုတ်ကာ တွေဝေလျက် "ဟယ်...ရှိတာပဲ ဝယ်သွားမယ်"ဟု တွေးကာ ကျောက်စိမ်းရောင်၊ ကြက်သွေးရောင်၊ စစ်စီးရောင် အပြောက်အပြောက် ခြယ်ထားသော ကြယ်သီးတစ်စုံကို ဝယ်လိုက်လေသည်။

ညနေ လေးနာရီလောက်တွင် ဦးလေးလုပ်သူသည် ရုံးမှ ပြန်လာ၍

'ဟေ့–မောင်ဘမြိုင်၊ ငါ ရန်ကုန်မှာ ဝတ်လုံကြီးနဲ့ တွေ့စရာ ရှိသေးတယ်။ မင်း လိုက်ခဲ့ဦးကွာ' ဟု ပြောလိုက်သောအခါ မောင်ဘမြိုင်သည် စိတ်ပျက်သော အမူအရာဖြင့် ခေါင်းကို ဆေးလေးစွာ ညိတ်လိုက်ရလေသည်။

နောက်တစ်နေ့ ဆယ့်နှစ်နာရီလောက် အချိန်တွင် မောင်ဘမြိုင်တို့ စီးနင်းလိုက်ပါလာသော သင်္ဘောသည် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းတွင် ဆိုက်ကပ်လေသည်။ ထို့နောက် ပစ္စည်းများကို တည်းအိမ်တွင် ထားကြပြီးလျှင် ဆိုင်ရာသို့ ထွက်သွားကြလေသည်။ မောင်ဘမြိုင်၏ ဆိုင်ရာမှာ လေးဆူမာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။ မောင်ဘမြိုင်သည် ကုန်းတော်သို့ အတက်တွင် နှင်းဆီပန်းက နှစ်စည်း၊ သပြေပန်း နှစ်ခိုင်၊ ဖယောင်းတိုင်က နှစ်ထုပ် ဝယ်ပြီးလျှင် ဗဟန်းဘက်တန်ဆောင်း၊ ဓမ္မစေတီမင်းတရားကြီး တည်တော်မူသည့် ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားတွင် ကန်တော့ဝတ်ချပြီးလျှင် တစ်နာရီကျော်ကျော်လောက် ကြည်ညိုနေလေသည်။ ထို့နောက် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို လက်ယာရစ် သုံးပတ် ပတ်၍ ဘုရားဈေးဘက်မှ ဆင်းလာလေသည်။ အဆင်းတွင် (ပီလောပီနံ လိပ်ခွဲဘီးအစစ် ရောင်းရန် ရှိသည်)ဟု စာလုံးကြီး ရေးသားထားသော ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုကို မြင်လိုက်သဖြင့် အတန်ငယ် တွေဝေကာ ရပ်ပြီးမှ ဆိုင်းဘုတ်ဆွဲထားရာ ဆိုင်သို့ လှမ်းမိလေသည်။

မှန်သေတ္တာတွင်း တည်ခင်းထားအပ်သော ပစ္စည်းအရပ်ရပ်တို့သည် မောင်ဘမြိုင်၏ စိတ်ထဲတွင် ပြုံး၍ ပြုံး၍ နေကြသလို ထင်ရလေသည်။ ဆိုင်နားသို့ ရောက်သွားသောအခါမှာလည်း မောင်ဘမြိုင်သည် မိမိနောက်က မကျော့စိန်ကလေး လိုက်ပါလာသလိုလို ထင်မှတ်ကာ အမှတ်မဲ့ နောက်သို့ လှည့်လိုက်မိလေသည်။ ပြီးမှ ရယ်ချင်သလိုလိုဖြစ်၍ ဆိုင်ဘက်သို့ ပြန်လှည့်လိုက်သည်။ ရှေးဦးစွာ မိမိမျက်စိကို ဖြောင်းယောင်းသွေးဆောင်လိုက်သော ရှုပါရုံသည် သလင်းကျောက် ကြယ်သီးများ ဖြစ်လေသည်။ မောင်ဘမြိုင်သည် စိတ်ထဲတွင် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ ထိုကြယ်သီးတစ်စုံကို မဆိုင်းမတွ မမေးဆစ်ဘဲ ဝယ်ယူလိုက်လေသည်။ အတန်ကြာသော

အခါ လိပ်ခွံဘီးတစ်စင်း၊ နောက် စိုက်ဘီးတစ်ခုနှင့် ဆံနှိပ် ဆံညှပ်ကလေးများသည် မောင်ဘမြိုင်၏ ကျေနပ်ကြည်နူးသော မျက်စိအောက် ကြင်နာယုယသော လက်တွင် ရောက်ရှိနေကြပြန်လေသည်။ ဤတွင်မျှမကသေးမှန်သေတ္တာ ထောင့်တစ်ထောင့်ရှိ စက္ကူသေတ္တာ တစ်ခုထဲတွင် အခွေလိုက်သား နေရာသော တက်တင်း ဇာကလေးများသည်လည်း မောင်ဘမြိုင်အား မျှော်ကြည့်သကဲ့သို့ နေလေသည်။ သို့ရာတွင် မောင်ဘမြိုင်သည် မိမိ၏ အက်ျိုအိတ်ကို စမ်းကြည့်ရာ ဓာတ်ရထားခသာ ကျန်ရှိတော့သည်၏ အဖြစ်ကို သိရ၍ ချက်ချင်းပင် ဆိုင်မှ ထွက်ခွာလာခဲ့လေသည်။

တဲအိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မြို့ကလေးက ဝယ်လာခဲ့သော ကြယ်သီးကတ်ကို လွယ်အိတ်တွင်းမှ ထုတ်ယူပြီးလျှင် 'ကုသလို ကျောက်အိုးကွဲ ကြယ်သီး၊ မောင်မင်းကြီးသား ကြွပေရော့ကွာ' ဟု မြည်တွန်တောက်တီးကာ ပြတင်းမှ ပစ်ချလိုက်လေသည်။ ထို့နောက် အသစ်ဝယ်လာသော ကြယ်သီးများကိုကြည့်ကာ "နက်ဖြန် ကျောင်းပိတ်လိမ့်မယ်ကွယ့်" ဟု ကျောင်းသားကြီးတို့၏ တီးတိုးစကားသံကို နားစွန်နားဖျား ကြားလိုက်ရသော ကျောင်းသားသူငယ်သည် လေမြင် မိုးမြင် ခုန်ပေါက်မြူးထူး၍ ဤနေ့အဖို့ရာ၌ "နက်ဖြန် ကျောင်းပိတ်တော့မည်၊ နက်ဖြန် ကျောင်းပိတ်တော့မည်" ဟု တစိမ့်စိမ့်တွေးတောကာ ပိတိသောမနဿ ဖြစ်နေသကဲ့သို့ မောင်ဘမြိုင်သည်လည်း မိမိလက်တွင်းရှိ ဤကြယ်သီး၊ ဤဘီး၊ ဤဆံနှိပ် ကလေးများသည် မိမိ၏ ချစ်ရင်းစွဲသူ၊ စုံမက်ရင်းစွဲသူ၊ မြတ်နိုးရင်းစွဲသူ ယဉ်စစ မကျော့စိန်၏ပစ္စည်း ဖြစ်ရချိမ့်တော့မည်တကား။ မိမိ၏ ရည်းစားလောင်း နုနုနယ်နယ် အချစ်သယ်၊ တီတီတာတာ မကျော့စိန်၏ စိမ်ရောကို ခံရချိမ့်တော့မည် တကားဟု အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကာ အပျော်ကြီး ပျော်လျက် နေရာလေသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် ရန်ကုန်မြို့တွင် လေးရက်တိတိ ဆိုင်းငံ့၍ နေရလေသည်။ သို့ရာတွင် မောင်ဘမြိုင်သည် ထိုသလင်းကြယ်သီးကို ဝယ်လိုက်

သည့် နေ့မှစ၍ ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာလာသည့်နေ့အထိ ထိုအပျော်လုံးသည် တိုး၍တိုး၍ မှည့်ဝင်းနေရာ ပြန်ရဖို့ရက် နီးကပ်လာလေလေ မှည့်ဝင်းလေလေ ဖြစ်လေသည်။ တစ်ဖန် မြို့ကလေးသို့ သင်္ဘောဖြင့် စီးလာလေပြန်ရာ သင်္ဘော ရွေ့တိုင်း ရွေ့တိုင်း ထိုအပျော်လုံးသည်လည်း အရှိန်ကဲ၍ ကဲ၍ မှည့်ကာ လိုက်ပါလာလေသည်။ တစ်ဖန် မြို့ကလေးမှ မကျော့စိန်ရှိရာသို့ ချောင်းရိုး တစ်လျှောက်၌ သမ္မန်ဖြင့် ပြန်အလာတွင်လည်း ကွမ်းသီးပင်တစ်ပင်ကို ကျော်လိုက်လျှင် ဝင်းခနဲ၊ ခရာချဉ်တစ်ချဉ်ကို လွန်မိလျှင် ထိန်ခနဲ။ ယင်းသို့ အားဖြင့် ထိုအပျော်လုံးကြီး ရွှန်းရွှန်းဝေလာသည်မှာ ညဆယ့်တစ်နာရီ လောက် ရွာဆိပ်သို့အရောက်တွင် အလွန်အေးမြ၍ အနံ့အရသာဖြင့် ပြည့်စုံသော အပျော်လုံးကြီးတစ်လုံး ဖြစ်လာလေသည်။

'အလို... ဦးလေး၊ စက်ဆိပ်က တံတားဟာ ဘယ်ရောက်သွားပါလိမ့်။ ရေထဲ မျောပါသွားလေရော့သလား ကြည့်စမ်းပါဦး'

'ဟေ့–လာကွယ်...စကားမများစမ်းနဲ့၊ ငါ အိပ်ချင်လှပြီ'

မောင်ဘမြိုင်သည်လည်း "ဒီလိုကြီးမားတဲ့ တံတားကြီးများ ပျက်သွားမယ်ဆိုလျှင် အံ့သြစရာကြီးပဲ။ ရေစောင်းများ အလွန်ထက်တာပဲနော်" ဟု တစ်ယောက်တည်း တွေးရင်း လျှောက်လာရာ အိမ်သို့ ရောက်ကြလေသည်။

ကောင်းကင်သည် တိမ်ကင်းစင်လှသည်။ မောင်ဘမြိုင်တို့ တူဝရီးရွာမှ ထွက်ခွာသွားစဉ်က အနောက်ဘက်တစ်ခွင်တွင် တစ်ဆူတည်း ကျန်ရစ်ခဲ့သော လခြမ်းသည် ထိုညတွင် ကြယ် အထိန်းအရံ ရံရွေတော်များ ခြံရံလျက် ပြည့်ပြည့်ဝန်းဝန်း ရှိနေလေပြီ။

မောင်ဘမြိုင်သည် မကျော့စိန်နှင့် တွေ့ရမည့်အရေးကို မျှော်တွေးကာ စောစော အိပ်ရာမှ ထနိုင်ရန် အိပ်ပါတော့မည်ဟု အိပ်ရန် ကြိုးစားပါသော်လည်း မအိပ်နိုင်သဖြင့် အိပ်ရာမှ ထရလေ၏။ ထို့နောက် နံဘေးရှိ လွယ်အိတ်ကို ထိုမှ ဤမှ စမ်းသပ်၍ ကြည်လင်ရွှင်ပျသော အမူအရာဖြင့်

စက္ကူသေတ္တာတစ်ခုကို ထုတ်ယူပြီးလျှင် အိမ်ရှေ့ရှိ ကွပ်ပျစ်ဆီသို့သွား၍ ထိုင်လေ၏။ "ဒီအချိန်ဆိုတော့ မကျော့စိန် အိပ်မောကျနေရှာရော့မယ်။ ဟောဒီမှာ မကျော့စိန်ဖို့ ကြယ်သီးကလေးတွေလေ" ဟု နှုတ်က ဖွင့်ဟ၍ မတမ်းတသော်လည်း တမ်းတသလို အမူအရာဖြင့် မောင်ဘမြိုင်သည် စက္ကူသေတ္တာကိုဖွင့်၍ လရောင်ကစားနေသော သလင်းကြယ်သီးများကို လက်ဖြင့် တို့ကာတို့ကာ ကြည့်နေလေသည်။

အတန်ကြာသောအခါ 'ဆောင်လယ်ဘုံမှာလေ မောင်မယ်စုံ အတူစက်စဉ်က ယူရက်လေ အကြိတော်ပေါ်၍ ဘယ်ရန်သူလဲ။ အမယ်မင်း... မင်းကြီးများတို့ရဲ့၊ ကြည့်နေကြတော့မလား။ ကျုပ်မိဖုရား ပျောက်ချင်းမလှ ပျောက်သွားပေါ့' ဟု ဟစ်၍ သီဆိုလိုက်သော သီချင်းသံသည် မောင်ဘမြိုင်၏ နားသို့ ရောက်လာလေသည်။ မောင်ဘမြိုင်သည် ဝင်းထရဲ့ တံခါးဝသို့ ထသွား၍ ထိုနေရာတွင် တစ်ခဏမျှ ရပ်နေပြီးသောအခါ 'ဟေ-သန့်ကြီး၊ မင်းက တယ်လွမ်းပါကလား။ အချိန်မတော် ဘယ်က ပြန်လာသလဲ' ဟု လှမ်း၍ မေးလိုက်လေသည်။

'ဟာ-ဘမြိုင်ပါလား ဟေ့၊ ဘယ်တုံးက ရောက်ကြသလဲ။ ငါကတ်ဝိုင်းက ပြန်လာတယ်ကွ။ မင်း မသိသေးဘူး ထင်ပါရဲ့။ ဟိုအဝိုင်းမှာ ကျော့စိန်ကလေးဆုံးလို့၊ ကတ်ဝိုင်းကတော့ အလွန်ကောင်းပဲ။ ငါတော့ ဖြူခါပြာခါ ကျခဲ့ပြီမောင်' ဟု ပြန်ပြောလိုက်ရာ 'ဟင်' ဟူသော စကားတစ်လုံးသာ မောင်ဘမြိုင်၏ နှုတ်မှ ရုတ်တရက်ထွက်လာ၍ တိတ်သွားလေ၏။ သန့်ကြီးသည် 'အိပ်ချင်ပြီကွာ' ဟု ညည်းညူကာ ထွက်သွားလေသည်။ မောင်ဘမြိုင်မှာ ဝင်းထရဲ့၏ တံခါးတိုင်ကို မှီလျက်သား ကျန်ရစ်ရှာလေသည်။

တစ်ဖန် 'ဆောင်လယ်ဘုံမှာလေ မောင်မယ်စုံ အတူစက်စဉ်က ယူရက်လေ အကြိတော်ပေါ်၍ ဘယ်ရန်သူတော်လဲ' ဟူသော အသံသည် ငြိမ်သက်သော လေထဲတွင် ပျံဝဲရိုဖှင့်နွဲစွာ ပေါ်လာပြန်လေသည်။ ထို့နောက်

ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဩကာသလောကကြီးသည် ထိုသီချင်းသံကို လည်ပင်းက ကိုင်ကာ ဖျစ်ညှစ်၍ သတ်လိုက်သကဲ့သို့ တစ်ရွာလုံး ငြိမ်သွားပြန်လေသည်။

မောင်ဘမြိုင်သည် တံခါးတိုင်ကို မှီလျက် မလှုပ်မယှက် နေလေသည်။ နာရီဝက်ခန့် ကြာသောအခါ မိမိ၏အရေ့ ခပ်လှမ်းလှမ်းနေရာ ဗန်ဒါပင်ကြီးမှ မည်းနက်သော ကိုယ်ကာယရှိသော လင်းဆွဲများသည် ရုတ်တရက် အတောင်သံပေး၍ အထက်ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်လိုက်ကြလေသည်။ မောင်ဘမြိုင်၏ မလှုပ်မယှက်နေသော ကိုယ်ကာယလည်း ဆတ်ဆတ်ခါ တုန်လှုပ်လျက် မြေပေါ်သို့ ထိုင်လျက်သား လဲကျသွားလေသည်။ ထိုအခိုက်တွင် လမင်းသည် ထူး၍ ကြည်လင်လာပြီးလျှင် မှော်ဆရာကြီးပမာ မောင်ဘမြိုင်ကို ဖမ်းစားနေသကဲ့သို့ မှတ်ထင်ရလေသည်။ ဤညအဖို့ရာ၌ မောင်ဘမြိုင်သည် မထသော ထိုင်ခြင်းဖြင့် ထိုင်တော့မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန် ချလိုက်သည့်ပမာ ဤမဟာပထဝီ မြေကြီးပေါ်တွင် စွဲမြဲစွာ ထိုင်နေလေတော့သည်။

နံနက်မိုးသောက်လာသောအခါ မောင်ဘမြိုင်သည် ခြံတွင်း၌လည်း မရှိ၊ အိမ်ထဲမှာလည်း မရှိ။ ခါတိုင်း ဤအချိန်၌ မောင်ဘမြိုင်သည် မုန့်ဟင်းခါးစား ထွက်သွားတတ်သဖြင့် ဦးလေးလုပ်သူသည် အမှုမဲ့ နေလိုက်လေသည်။ သို့ရာတွင် မောင်ဘမြိုင်သည် ကွင်းသို့ဆင်းရမည့် အချိန်၌လည်း ပေါ်မလာ၊ နေ ထန်းတစ်ဖျားသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်သော်လည်း ပေါ်မလာ။ ဦးလေးလုပ်သူသည် အိမ်နီးနားချင်းကို မေးမြန်းစ ပြုလေသည်။ အိမ်နီးနားချင်းများသည်လည်း ညက သူတို့ရောက်လာမှန်းကိုမျှ မသိကြသဖြင့် မောင်ဘမြိုင်၏ အကြောင်းကို စိုးစဉ်းမျှ မရိပ်မိကြချေ။ ထိုအခိုက်တွင် လုံချည်ကွင်းသိုင်းလျက် ခြံထဲသို့ အပြင်းအထန် ပြေးဝင်လာသော ကျွဲကျောင်းသားကလေးတစ်ယောက်သည် အိမ်ပေါ်သို့ ပြေးတက်လာ၍ 'ဦးကြီးရေ၊ ကိုဘမြိုင်တစ်ယောက် သချိုင်းဇရပ်ထဲမှာ ဘာလုပ်နေမှန်း မသိဘူး၊ လာကြပါဦး' ဟု ထိတ်လန့်သော မျက်နှာထားနှင့် ဆူညံစွာ အော်၍

ပြေးလာလေသည်။ ဦးလေးလုပ်သူသည် အိမ်နီးချင်းနှစ်ယောက်နှင့် ဇရပ်သို့ ပြေးသွားရာ ဇရပ်ထဲတွင် ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်၍ သလင်းကျောက် ကြယ်သီးများကို ယုယစွာ ကိုင်တွယ်လျက် ခြောက်သွေ့နေသော နှုတ်ခမ်းကလေးများက လည်း ဆိမန်းမန်းသလို တိုးတိုး တိုးတိုးနှင့် တစ်ယောက်တည်း စကားပြော နေသော မောင်ဘမြိုင်ကို မြင်ကြရလေသည်။

[ဂန္ဓာလောကာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၃၃]

ပုဂံဈေး

[၁]

တစ်ရံရောအခါ ပုဂံပြည်၌ တရုတ်ကုန်သည်အချို့နှင့် ပုဂံပြည်သားတို့သည် ရွှေစည်းခုံစေတီ အနီးတွင် တွေ့ကြ၍ ပုဂံသားတို့က 'နင်တို့သည် ရွှေချည်ထိုး ငွေချည်ထိုး အင်္ကျီတို့ကိုသာ ဝတ်ဆင်တတ်ကြသည်။ နွားဝန်တင်၏ ကုန်စည်ကိုသာ ရောင်းတတ်ကြသည်။ စားကောင်းသောက်ဖွယ်တို့ကိုသာ စားတတ်ကြသည်' ဟု ပြက်ရယ်ပြုကြသည်။ ထိုအခါ တရုတ်ကုန်သည်များသည် ပြင်းစွာ ရယ်၍ 'နင်တို့သည် ငါတို့ကို ဤသို့ ဆိုကြသည်။ ငါတို့ကလည်း ပြန်ဆိုရဦးမည်။ နင်တို့သည် ဖျင် ဝါဂွမ်းထည်ကိုသာ ဝတ်တတ်ကြသည်။ သူများက ရောင်းလာသော ကုန်စည်ကိုသာ ဝယ်တတ်ကြသည်။ ဟင်းညံ့ ကျွေးညံ့ကိုသာ စားတတ်ကြသည်' ဟု ပြန်၍ ဆိုလေသည်။ ထိုသို့ဆို၍ ဆိုသောသူတို့သည် ရယ်ကြလေသည်။

ထိုအခါ ပုဂံပြည်သားတို့၏ နားရွက်၊ မျက်နှာများ နီမြန်း၍ လက်သီးလက်မောင်း တန်းလာကြသည်။ တရုတ်ကုန်သည်တို့သည် မျက်နှာချိုသွေး၍ 'နောင်တော်တို့က ပြက်ရယ်ပြုကြသောကြောင့်သာ ငါတို့က အတုံ့အပြန် ပြုကြခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ စိတ်မရှိကြကုန်လင့်၊ နောင်တော်တို့သည် ငါတို့၏ပြည်သို့ လာ၍ ကြည့်ရန် ကောင်းလှသည်' ဟု အကြည်အသာ

ပြောဆို၍ မိမိတို့၏ ဝန်ချစခန်းသို့ ပြန်ကြသည်။ ပုဂံပြည်သားတို့သည် တရုတ်ကုန်သည်တို့၏ သိမ်မွေ့ခဲ့ညားသော စကားကို ကြားရသောအခါ အမျက်ပြေ၍ အသီးသီး ပြန်ကြသည်။

ရွှေစည်းခုံစေတီအနီး၌ အချင်းများကြသော စကားသည် ရွှေနား တော် ပေါက်ကြားသဖြင့် နောက်တစ်နေ့နံနက် ကျီးများ အာကြသောအခါ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် တရုတ်ကုန်သည်မှူးကို ခေါ်၍ 'အသင်တို့၏ပြည် ကြီးမား သည်မှာ မှန်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်အဝန်း ငယ်သည်၊ ကြီးသည်ကား အရေးမဟုတ်။ တွေးကြံတတ်မှု ရှိသည်၊ မရှိသည်သာ အရေးဖြစ်သည်။ ပညာချင်း ပြိုင်လိုဇ၏ တကား။ ငါ၏ အကြည်တော်ဘုရင့်ထံ ဤစာကို ဆက်လိုက်ရမည်' ဟု သဝဏ်လွှာ ပေးလိုက်သည်။

လပေါင်း အတော်ကြာသောအခါ တရုတ်ကုန်သည်တို့သည် ပုဂံသို့ တစ်ခေါက် လှည့်လာကြပြန်သည်။ ဤတစ်ခေါက်တွင် တရုတ်သံအမတ် ပါလာ၍ ပုဂံနန်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် တရုတ်ဘုရင်၏ သဝဏ်လွှာကို ဆက် သည်။ အလွှာတွင် 'အကြည်တော် ပညာချင်း ပြိုင်လိုသည် ကြားရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ပါသည်။" မရှိ၍ ရှိသူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော သူမျိုးနည်း။ ရှိ၍ မရှိသူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော သူမျိုးနည်း" ဤစကားထာကို တင်ပြ လိုက်သည်။ ဤစကားထာကို ဖော်နိုင်ပါက အကြည်တော်၏ပြည်သည် အဝန်းပင် ငယ်သော်လည်း တွေးကြံတတ်မှု ရှိ၍ ရဲရင့်ပေသည် ယူဆပါမည်' ဟု ပါလေသည်။

ပုဂံပြည့်ရှင်သည် သုခမိန်တို့ကို ခေါ်၍ ပြဿနာကို ပြလေသည်။ တစ်ဦးသော သုခမိန်သည် စကားထာကို မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပြင်း စွာ ရယ်လေသည်။ ပုဂံဘုရင်လည်း ရောရ၍ ရယ်လေသည်။ ထို့နောက် စကားထာကို ဖတ်ကြည့်သော သုခမိန်တိုင်း ရယ်သူချည်းသာ ဖြစ်သဖြင့် တရုတ်သံအမတ်သည် မျက်စိမျက်နှာ ပျက်နေသည်။ မေးလိုက်သော စကားထာသည် ရယ်စရာကောင်းသော လူပြက်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေလေပြီ။ တရုတ်

သံအမတ်သည် ကွန်ဖြူးရှပ်ပြီးလျှင် စကားထာကို ခုနစ်ရက်အတွင်း ဖော်ပါရန် လျှောက်၍ ပုဂံနန်းတော်မှ ထွက်ခဲ့သည်။

"ရယ်တော့ ရယ်ကြတာပဲ၊ အဖြေကို သိလို့လားတော့ မသိ။ ငါတို့၏ ဘုရင့်စာမေးပွဲမှာ မေးစဉ်က ဘယ်သူမှ မှန်အောင် မဖြေနိုင်ကြဘူး။ သင်းတို့ ဖြေနိုင်ရင် လူတော်တွေပဲ" ဟု တရုတ်သံအမတ်သည် တွေး၍ လမ်း၌ သွားလာနေကြသော ပုဂံပြည်သူ ပြည်သားတို့ကို စိန်းစိန်းကြည့်ကာ သံတဲသို့ ပြန်လေ၏။

[၂]

ရယ်ကြသော သုခမိန်တို့သည် အသီးသီး အိမ်သို့ပြန်၍ ပြဿနာ၏ အဖြေကို ရှာရန် ပထမနေ့တွင် မိမိတို့ ခေါင်းရင်းစင်များရှိ ပေထုပ်တို့ကို တစ်ထုပ်ပြီးတစ်ထုပ် ဖွင့်ကြသည်။ ဒုတိယနေ့၌ ပေထုပ်တို့သည် ကြမ်းပြင်များပေါ်တွင် ပရမ်းပတာ ပြန့်ကျဲလျက် ရှိကြသည်။ အဖြေကိုကား မတွေ့ကြသေးချေ။ တတိယနေ့တွင် မှောင်နေသော ချောင်များထဲ၌ သိမ်းထားသော ပေထုပ်တို့ကို ဆွဲထုတ်၍ ဖွင့်ကြပြန်သည်။ ချွေးသာကျ၍ အဖြေကိုကား မတွေ့ကြချေ။ သုခမိန်အချို့သည် မှိုင်စ ငိုင်စ ပြုလာကြပြီ။ စတုတ္ထနေ့တွင် ပေထုပ်ရှိသမျှ အကုန် လှန်လှော၍ ဖွင့်ကြပြန်သည်။ သို့ပါသော်လည်း သုခမိန်တို့မှာ မျက်စိညောင်းခြင်း၊ မျက်ရည်ယိုခြင်းတို့မျှသာ အဖတ်တင်လေသည်။ ထိုရက်အတွင်းတွင် ပုဂံဘုရင်သည် မကြာခဏ အထောက်တော်လွှတ်၍ မေး၏။ မေးသောအခါတိုင်း သုခမိန်တို့သည် စိတ်တို၊ စိတ်ဆိုးကြလေသည်။ ငါးရက်မြောက် နေ့တွင် သုခမိန်တို့သည် ဉာဏ်ကုန် စိတ်ပန်းဖြစ်၍ သူရဿတီ နတ်သမီးကို လည်းကောင်း၊ သိရိနတ်ကို လည်းကောင်း တစ်နေ့လုံး ပူဇော်၍ ဆုတောင်းကြသည်။ သို့ရာတွင် အဖြေ ထွက်မလာချေ၊ လေကုန်၍ လူပန်းကြရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။

ခြောက်ရက်မြောက် နေ့သို့ ရောက်သောအခါ သုခမိန်တို့သည်

စည်းဝေး၍ တစ်ဦးသော သုခမိန်က မိမိ၏ နှစ်စထောင် ဗောင်းစကို လက်ဖြင့် အသာ အသာ သပ်ကာ 'ဘယ့်နယ် ကြဲကြမလဲ သုခမိန်တို့၊ အခက်တွေ့ပြီ။ ဘယ့်နယ်ကြံကြမလဲ' ဟု မေး၏။ တစ်ဦးသော သုခမိန်က 'ဘာခက်ရမလဲ သုခမိန်၊ သည်စကားထာဟာ ကလေးစကားသာသာပဲ။ ရှင်ဘုရင်က ခိုင်းလို့သာ ရှာရတယ်၊ ကျွန်ုပ်တော့ သည်စကားထာအတွက် အဖြေရှာရတာ ပညာရှိဂုဏ် နိမ့်တယ်လို့ ထင်တာပဲ' ဟု မာကျောသော အသံဖြင့် မိန့်လေသည်။ ထိုအခါ အခြားတစ်ဦးက 'ကလေးစကားလို့သာ ဆိုတယ်၊ အဖြေမရတာက ခက်တယ်' ဟု ညည်းလိုက်သည်။ ထိုအခါ 'မဟုတ်ဘူး သုခမိန်... သည်စကားထာဟာ ကျမ်းဂန်နဲ့ ညီညွတ်တဲ့ စာ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်ကျမ်းမှာမှလဲ မပါဘူး။ ရှေးမှတ်တမ်းများမှာလည်း မပါ ဘူး၊ ဒီတော့ ဒီစာဟာ အလကားစာပဲ။ ကျွန်ုပ်တို့ အပင်ပန်းခံမနေကြနဲ့တော့၊ ဒီအတိုင်းသာ ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ဝင်ပြီး လျှောက်ကြမယ်' ဟု တစ်ဦး သော သုခမိန်က ဆိုလိုက်၏။ ထိုအခါမှ သုခမိန်အားလုံး အသက်ရှူ ချောင်သွား၍ နန်းတော်တို့ ညီလာခံဝင်ရန် ပြင်ကြလေသည်။

ထိုခြောက်ရက်အတွင်းတွင် တရုတ်သံအမတ်သည် သုခမိန်တို့ အဖြေရှာကြုံပုံကို သံအထောက်တော်လွှတ်၍ အကြည့်ခိုင်းသည်။ သုခမိန်တို့ ပေနန်းထဲမှ မထွက်ဘဲ ပေထုပ်များကိုသာ အပတ်တကုတ်နှင့် ဖွင့်နေကြ ကြောင်း သိသောအခါ ဝမ်းသာလှ၍ ပြင်းစွာ ရယ်လေသည်။ သံအထောက် တော်အား ဆုလာဘ်များစွာ ပေးသည်။

[၃]

ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့ နံနက်တွင် တစ်နန်းတော်လုံး တိတ်နေသည်။ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် မျက်မှောင်ကုတ်နေသည်။ မျက်နှာ သုန်မှုန်နေသည်။ နန်းတော်ထဲတွင် မည်သူမျှ ပြည့်ရှင်အနီးသို့ မကပ်ဝံ့ချေ။ အတန်ကြာသော် ပုဂံမိဖုရားသည် အဆောင်တော်တွင်းသို့ ဖြည်းညင်းစွာ ဝင်လာသည်။ မင်း

အနီးတွင် ထိုင်လျက် ချိုသာသောအသံဖြင့် ပုဂံ ပြည်သူပြည်သားတို့၏ ဂုဏ်ကို အယုတ် အလတ် အမြတ် မရွေး ချီးမွမ်းပြောဆိုသည်။ နေပြည်တော်၌ မောင်းခတ်၍ စုံစမ်းတော်မူပါဟုလည်း လျှောက်တင်သည်။ ထိုအခါ ပုဂံပြည့်ရှင်၏ မျက်နှာသည် ရွှင်လန်းလာ၍ စကားထာ ဖော်နိုင်သူကိုရှာရန် ပုဂံမင်းနေပြည်တွင် အကြိုအကြားမကျန် မောင်းခတ် ကြေညာစေလေသည်။

မောင်းထမ်းတို့သည် ပုဂံဈေးအနီးသို့ ရောက်သောအခါ မောင်းကို တဒူဒူထုကာ စကားထာကို ဟစ်၍ ဖော်နိုင်သူ ရှိ မရှိ မေးကြသည်။ အချို့လည်း အံ့သြသော အမူအရာဖြင့် နားထောင်၍ အမှတ်မဲ့ပင် နေလိုက်ကြသည်။ အချို့လည်း 'အို... နေ့စဉ် ရက်ဆက် ပေထုပ်တွေနဲ့ နေကြတဲ့ သုခမိန်များသော်မှ မဖြေနိုင်ကြရင် အခက်သားပဲ' ဟု ညည်း၍ သွားမြဲလာမြဲ သွားလာနေကြသည်။ ဈေးအနီး လှည်းတစ်စီးပေါ်တွင် ပေရွက်စုတ်တစ်ခုကို အပျင်းပြေ ဖတ်နေသော လုလင်တစ်ဦးသည် မောင်းသံကို ကြားသောအခါ ပေရွက်ကို လက်မှချ၍ စကားထာကို နားထောင်သည်။ တစ်ဖန် ပေရွက်ကို ပြန်ကောက်၍ ဖတ်မြဲတိုင်း ဖတ်နေပြန်သည်။ တစ်ဖန် ပေရွက်ကို လက်မှချ၍ ငေးသောမျက်နှာဖြင့် ဈေးဘက်သို့ ကြည့်နေသည်။

ပုဂံဈေးသည် လူအမျိုးမျိုး၊ လူအစားစားတို့ ကျက်စားရာ နေရာပေတည်း။ ရယ်သံ၊ ငိုသံ၊ ညည်းသံတို့ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် မြည်ဟည်းသော နေရာပေတည်း။ အသွားအလာ အပြေးအလွှားတို့ဖြင့် လှုပ်ရှားနေကြသော နေရာပေတည်း။

[၄]

လုလင်သည် မြည်ဟည်းလှုပ်ရှားလျက်နေသော ပုဂံဈေးကို ငေးမောကာ ကြည့်နေရာမှ မောင်းနောက်သို့ အမီလိုက်သည်။ ထိုနောက် နန်းတော်သို့ ဝင်သည်။ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် လုလင်ကို အကဲခတ်၍ နန်းတွင်းပေထုပ်တို့၌ စကားထာ၏ အဖြေကိုရှာရန် အခွင့်ပေးသည်။ လုလင်သည် ပေထုပ်ကို

မတောင်း။ ပန်းချီကျော်၊ ပန်းပုကျော်၊ လက်သမားကျော်တို့ကိုသာ တောင်းသည်။ ထိုအခါ ပေထုပ်ပုံအနီး၌ ထိုင်နေကြသော သုခမိန်တို့သည် ပြုံးချင်ကြ၏။ သို့ရာတွင် မပြုံးဝံ့၊ ငြိမ်သက်စွာသာ နေကြသည်။

လုလင်သည် ပန်းချီကျော်၊ ပန်းပုကျော်၊ လက်သမားကျော်တို့ကို ခေါ်၍ ရှေးဦးစွာ လွှတ်တော်အနီးတွင် တဲကြီးကို ဆောက်စေသည်။ ပြီးသောအခါ တဲတံခါးကို လုံစွာပိတ်၍ ထိုသူတို့နှင့်အတူ တဲအတွင်း၌ တစ်နေ့လုံး နေသည်။ နေစောင်းသောအခါကျမှ ထွက်လာ၍ စကားထာကို ဖော်ပြီးကြောင်း ပုဂံပြည့်ရှင်အား လျှောက်တင်သည်။ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် အံ့သြ၍ တရုတ်သံအမတ်ကို ခေါ်ပြီးလျှင် တဲသို့ ထွက်တော်မူသည်။

တဲတံခါးကို ဖွင့်လိုက်သောအခါ ပျားဖယောင်းတိုင်များမှ အလင်းရောင်တို့သည် ပုဂံပြည့်ရှင်နှင့် သံအမတ်တို့၏ မျက်နှာများပေါ်သို့ ကျသဖြင့် မျက်နှာတို့သည် ဝင်းထိန်လျက် ရှိကြလေသည်။ တဲအတွင်း၌ နံရံတစ်ဖက်တွင် စင်တစ်ခု ရှိသည်။ စင်ပေါ်တွင် တင်းထိမ်နှစ်ခု ဖုံးထားသော အခန်းနှစ်ခန်း ရှိသည်။ ပထမ တင်းထိမ်ပေါ်တွင် "မရှိ၍ ရှိသူ"ဟု လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ တင်းထိမ်ပေါ်တွင် "ရှိ၍ မရှိသူ" ဟု လည်းကောင်း ရွှေမင်ဖြင့် ရေးထားသည်။ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် လုလင်ကိုတစ်လှည့်၊ တင်းထိမ်နှစ်ခုကို တစ်လှည့် ကြည့်လျက် အံ့သြနေသည်။

"မရှိ၍ ရှိသူ" ဟု ရေးထားသော တင်းထိမ်ကို ဖွင့်လိုက်သောအခါ ဆင်းရဲသား လူယောကျ်ား သုံးဦးပုံ ရေးခြယ်ထားသော ပန်းချီကား သုံးခုကို မြင်ကြရသည်။ ယာဘက်ပန်းချီကားရှိ ယောကျ်ားပုံတွင် လေးနက်စွာ စဉ်းစားနေဟန်ကို လည်းကောင်း၊ လက်၌ ကညစ်နှင့် ပေရွက်တို့ ကိုင်ထားဟန်ကိုလည်းကောင်း သရုပ်ဖော်ထားသည်။ ထိုပုံ၏ နောက်ခံ၌ ဆွတ်စားမကုန်သော ပဒေသာပင်အောက်တွင် လူအများ ပျော်ရွှင်စွာ နေကြဟန်ကို လည်း သရုပ်ဖော်ထားသည်။

အလယ်ပန်းချီကားရှိ ယောကျ်ားပုံတွင် ရဲရင့်၍ အံကြိတ်နေဟန်ကို

လည်းကောင်း၊ နောက်ခံ၌ ပြောင်ပြောင်လက်လက် ဝတ်ဆင်ထားကြသော လူတစ်စုက စုတ်နုပ်စွာ ဝတ်ဆင်ထားကြသော လူအများကို လှည်းထမ်းပိုးတပ်ကာ မောင်းနှေကြဟန်ကိုလည်းကောင်း သရုပ်ဖော်ထားသည်။

ဝဲဘက် ပန်းချီကားရှိ ယောကျ်ားပုံတွင် မျက်လွှာချနေသော ဟန်ကို လည်းကောင်း၊ နောက်ခံ၌ စေတီတစ်ဆူကို လည်းကောင်း၊ သရက်၊ ပိန္နဲ၊ မာလကာ၊ ငှက်ပျော စိုက်ပျိုးနေကြဟန်ကို လည်းကောင်း သရုပ်ဖော်ထားသည်။

တရုတ်သံအမတ်သည် လက်ပိုက်လျက် ခုံညားသော မျက်နှာဖြင့် ထိုပန်းချီကား သုံးကားကို တစ်ကားပြီးတစ်ကား ကြည့်၍ ခေါင်းညိတ်သည်။

"ရှိ၍ မရှိသူ" ရေးထားသော တင်းထိမ်ကို ဖွင့်လိုက်ပြန်သည်။ လှပသော တိုက်ခန်းပုံ ပန်းချီကား၏ ရှေ့တွင် ပန်းပုထုထားသော ယောကျ်ား အရုပ်တစ်ခုကို မြင်ကြရသည်။ ထိုအရုပ်ကို မိန်းမပန်းပုရုပ် ဆယ်ရုပ်ရဲလျက် အလုပ်အကျွေး ပြုနေကြသည်။ ယောကျ်ားအရုပ်၏ အရှေ့၌ စားကောင်းသောက်ဖွယ် ပွဲကြီးပွဲရဲ တည်ခင်းထားသည်။ ထိုယောကျ်ားအရုပ် မျက်နှာ၌ လောဘစရိုက် အမူအရာကို သရုပ်ဖော်ထားသည်။

တရုတ်သံအမတ်သည် လုလင်ဘက်သို့ လှည့်၍ အရုပ်သို့ လက်ညှိုးညွှန်၍ 'သူ ဒီလိုပဲ နေသလား' ဟု မေးသည်။ လုလင်သည် ခေါင်းညိတ်လိုက်သည်။

[၅]

နောက်တစ်နေ့ နံနက်တွင် လှည်းသမားက သုခမိန်တို့ကို မထီမဲ့မြင် ပြုလုပ်ကြောင်း၊ စကားထာကို ဖော်မည်ဟု ဆိုပြီးလျှင် ပြည့်ရှင်မင်းအား ပန်းချီ၊ ပန်းပုတို့ဖြင့်သာ ထိုးဇာတ်ခင်းပြကြောင်း၊ လှည်းမောင်း၍ မနေဘဲ ရာဇဂိုဏ်း မလွတ်သော အမှုဌ ဝင်စွက်သဖြင့် သချိုင်းကုန်း၌ ကားစင်တစ်ခု ထိုးတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့မယား မုဆိုးမ ဖြစ်ရှာတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ပုဂံ လေးပြင် လေးရပ်၌ သတင်း ပျံ့နှံ့လျက် ရှိသည်။

နန်းတွင်း နံနက် ညီလာခံ၌ကား တရုတ်သံအမတ်သည် တရုတ်ပြည့်ရှင်၏ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကို ဆက်၍ 'ပုဂံပြည်သည် အဝန်းပင်ငယ်သော်လည်း တွေးကြံတတ်မှု ရှိ၍ ရဲရင့်လှကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ရွှေနန်းသခင်အား လျှောက်တင်ပါမည်' ဟု သံတော်ဦး တင်လေ၏။ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် အံ့သြလျက် 'သင်တို့၏ စကားထာကို ဖော်ပြီးပြီလော' ဟု မေးရာ တရုတ်သံအမတ်သည် ဖော်ပြီးကြောင်း သံတော်ဦး တင်သည်။ လှလင်ဘက်သို့ လှည့်၍လည်း ရိသေသော အမူအရာဖြင့် ပြုံးသည်။

ထိုအခါ ပေထုပ်သုခမိန်တို့သည် အချင်းချင်း တီးတိုး တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် တစ်ဦးက လက်အုပ်ချီ၍ 'မေးသော စကားထာသည် စိတ်ကူးယဉ်မျှသာ ဖြစ်၍ ဖြေပုံသည် ထိုးဇာတ်ခင်းပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ စင်စစ်ဤစကားထာသည် ကျမ်းဟောင်းများ၌ မရှိ၊ ကိုးကားချက်လည်း မဟုတ်၊ ပညာရှိ လက္ခဏာလည်း မပါ၊ သူငယ်တို့ စကားထာဝုက်တမ်း ကစားသည်နှင့် တူလှပါသည်။ ကျမ်းဟောင်းနှင့်ကင်း၍ မစဉ်းစားချင်ထသော၊ ကျမ်းဟောင်းနှင့်ကင်း၍ စကားမဆိုချင်ထသော ကျွန်တော်တို့သည် ကျမ်းထွက်မဟုတ်သော ထိုစာသိမ် စာငယ်ကို အရေးမယူလိုပါ' ဟု လေးနက်စွာ စာသံ ပေသံပါပါ သံတော်ဦးတင်လေ၏။ ပုဂံပြည့်ရှင်သည် ဆိတ်ဆိတ်သာနေ၍ အတန်ကြာမှ 'ဤလက်ဆောင်များကို လှလင် ယူထိုက်ပေသည်' ဟု မိန့်၍ ညီလာခံ စဲလေသည်။

[၆]

လှလင်သည် နန်းတော်မှ ထွက်ခဲ့လေသည်။ လမ်းတွင် တရုတ်သံအမတ်၏ ထမ်းစင်သည် မီလာ၍ သံအမတ်က 'လှလင်၊ သင်လေ့လာသော ပေထုပ်ကို ငါကြည့်ချင်သည်' ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ လှလင်က 'သံအမတ်ကြီး၊ ကျွန်တော် လေ့လာသော ပေထုပ်သည် အခြားမဟုတ်။ နေ့စဉ် သံအမတ်ကြီး၏ ထမ်းစင်ဖြတ်သွားရာဖြစ်သော ပုဂံစေ့ားပင် ဖြစ်တော့သည်' ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

ထိုအခါ တရုတ်သံအမတ်က 'လုလင်...ကောင်းလေစွ၊ ငါတို့၏ပြည်သို့ လုလင် လိုက်ခဲ့လျှင် ငါတို့ဘုရင်သည် လုလင်ကို မြတ်နိုးတော်မူလိမ့်မည်' ဟု ဆိုလေ၏။ ပုဂံစျေး လုလင်သည် ချိုပြိုးသော မျက်နှာဖြင့် ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ပါကြောင်း ပြန်ပြော၍ 'ကျွန်တော်သည် ပုဂံကို ပိုမို မြတ်နိုးပါသည်' ဟု ဆိုရင်း ပုဂံစျေးအနီးသို့ ရောက်လာလေသည်။

ပုဂံစျေးသည် လူအမျိုးမျိုး၊ လူအစားစားတို့ ကျက်စားရာ နေရာပေတည်း။ ရယ်သံ၊ ငိုသံ၊ ရန်ဖြစ်သံ၊ ညည်းညူသံတို့ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် မြည်ဟည်းသော နေရာပေတည်း။ အသွားအလာ၊ အပြေးအလွှားတို့ဖြင့် လှုပ်ရှားသော နေရာပေတည်း။

[ဂန္ဓလောကာ၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၃၄]

ဦးသောဘိတနှင့် ကိုခင်*

[၁]

ဤနေ့တွင် တစ်မနက်လုံး မိုးအုံ့၍ တစ်နေ့ခင်းလုံး မိုးစိမ့်နေသည်။ ထိုအခါ မျိုးတွင် ဘယ်ကိုမှ မသွားချင်၊ မလာချင်။ နွေးသော နေရာတစ်ခုခွဲသာ ကုပ်၍ နေဖို့ကောင်းတော့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုနေ့က အိမ်ခန်း ပြတင်းပေါက်တံခါးရွက်တစ်ခု ဖွင့်ထားရာဖြစ်သော နံရံအကွယ်တွင် ကျွန်တော်သည် တစောင်းထိုင်၍ တဖွဲဖွဲ ကျနေသော မိုးပေါက်တို့ကို ကြည့်နေမိသည်။

ထိုအခိုက် မိုးရေစိုရွဲနေသော ကျီးတစ်ကောင်သည် သူ့အတောင်နှစ်ခုကို သိမ်းရပ်ကာ ပြတင်းတံခါးရွက်ပေါ်သို့ နားလာပါသည်။ ကျွန်တော့်ကိုကား မြင်ဟန် မတူပါ။ ကျွန်တော်သည် သူ့ကိုကြည့်၍ အံ့သြမိသည်။ ကျီးကန်းဆိုသည်မှာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မြင်နေရသော ငှက်မျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ယခင်အခါများက သူတို့ကို အလေးမမူခဲ့သော်လည်း ဤတစ်ခါတွင် ပြတင်းတံခါးရွက်ပေါ်သို့ နားလာသော ထိုကျီးကလေးကို ဂရုစိုက်၍ ကြည့်နေမိသည်။

* –ဂန္ဓာလောက မဂ္ဂဇင်းတွင် "အရှင်ဦးသောဘိတနှင့် ကိုခင်"ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။
–စာပဒေသာ၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၄၆ တွင်မူ "မပေါင်းလည်းခက်၊ ပေါင်းလည်းခက်"ဟု ဖော်ပြထား၏။

ထိုကျီးကလေးသည် တစ်ကိုယ်လုံး မိုးရေရွဲနေသဖြင့် သူ၏ကိုယ်ကာယသည် သေးသေးသွယ်သွယ် ဖြစ်နေသည်။ နှုတ်သီးချွန်ချွန်တစ်ခုနှင့် မျက်လုံးမို့မို့ နှစ်လုံးတို့ ထင်ရှားသော သူ၏မျက်နှာသည် ငေးနေသော လက္ခဏာ ရှိသည်။ အကြောင်းတစ်ခုခုကို သူ စဉ်းစားနေမည် အမှန်ပင်။ သူ အဖိုလား၊ အမ လား။ သူ့မှာ အသိုက်ရှိပါ၏လား၊ အသိုက်ရှိလျှင် သူ့သားကလေး၊ သမီးကလေးများထံသို့ ပြန်သွားဖို့ ကောင်းတော့သည်။

လည်ပင်းတွင် မိုးရေစိုနေသော အမွေးနက်နက်တို့သည် ကော့လန်နေကြသည်ဖြစ်ရာ အောက်ခြေက အမွေးနုနုဖြူဖြူများသည် လည်ပင်းကို ရစ်ပတ် ဖြူဖွေးနေကြသည်။ လည်ရစ်ဖြူဖြူနှင့် လှသော ငှက်မည်းမည်း ကလေးပင်။

မိုးရေရွဲ၍ မိုးသံ တရဲရဲ မြည်နေသော ကမ္ဘာကြီးတွင် နှစ်ခွန်းလောက်သာ အာလိုက်သော သူ့အသံသည် ခိုအေးလှသဖြင့် စင်စစ် ကျီးသံ မဟုတ်။ ကောင်းကင်မှ ကျလာသော ကရုဏာသံ တစ်မျိုးပါပေ။

[၂]

မိုးရေကလည်း ရွဲလျက်ပင် ရှိသေး၏။ မိုးသံကလည်း ရဲလျက်ပင် ရှိသေး၏။ လည်ရစ်ဖြူဖြူနှင့် လှသော ကျီးကလည်း ပြတင်းတံခါးရွက်ပေါ်တွင် ငေးလျက်ပင် ရှိသေး၏။ 'ဒီလိုနေလို့ မဖြစ်သေးဘူးလေ။ လုပ်စရာရှိတာ လုပ်၊ သွားစရာရှိတာ သွားဦးမှပဲ' ဟု တစ်ယောက်တည်း မြည်တမ်းကာ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ကို မမြင်သောကြောင့်သာ စိတ်အေးလက်အေးနှင့် ငေးနေရှာသော ကျီးကလေးကို သူ့ဘာသာ နေစေ၍ စာရေးစားပွဲခုံရှိရာသို့ ထလာခဲ့သည်။

စားပွဲခုံပေါ်တွင် အသင့်ရှိနေပြီဖြစ်သော စာနှစ်အုပ်ကို မစည်းမထုပ်သေးခင် ကျွန်တော်သည် တစေ့တစောင်း လှန်လှောကြည့်မိသည်။ တစ်အုပ်

သည် မိန်းမတို့၏ အပြစ်ကို ပြသောစာအုပ် ဖြစ်သည်။ အခြား တစ်အုပ်သည်လည်း ထိုသဘောကိုပင် ပြသော အပိုင်းပါသည့် စာအုပ် ဖြစ်သည်။ "သြော်... ဒီစာအုပ်မှာ မိန်းမတွေ မကောင်းကြောင်းချည်း ရေးထားတာပဲ။ ရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိန်းမတွေနဲ့ ခွကျခဲ့ပြီ ထင်တယ်။ သူ့အဆိုအတိုင်း သာဖြစ်ရင် မိန်းမတွေ တယ်ဆိုးပါကလား။ သို့သော်လည်း မိန်းမတွေ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ ဒီကျမ်း ရေးသူဟာ မိန်းမတွေ အကြောင်းကိုတော့လည်း ဂရုစိုက်ပြီး အရေးသားပဲ။ အင်း... ဒီစာအုပ် ထဲမှာလည်း ကျတ္ထိယကထာပိုင်းဟာ လူပြော အလွန်များ။ မိန်းမတွေရဲ့ အပြစ်အကြောင်း ပြောကြတဲ့အခါမှာ ဒီအပိုင်းထဲက အကိုးအကားတွေ ခဏခဏပါ။ နောက်ပြီးတော့ မိန်းမတွေကို 'မရှိ မကောင်း၊ ရှိ မကောင်းတည့်၊ မပေါင်းလည်း ခက်၊ ပေါင်းလည်း ခက်၏' တဲ့။ ဆိုလို့ ရွှတ်လို့တော့ အကောင်းသား၊ နို့ပေတဲ့ ဒီလိုသာဖြစ်ရင် ယောကျ်ားတွေ ဘယ်လိုနေကြ ရမလဲ၊ လူ့ဘုံမှာ မွေးမလာကြတာက ကောင်းသေးတော့။ မွေးမလာကြရင်လည်း အမေတွေ ရှိကြမှာ မဟုတ်ပေဘူးဘဲ။ ကဲ...ကဲ... မွေးလာကြပါပြီတဲ့၊ စာအဆိုအတိုင်း ယောကျ်ားတွေဟာ ဝတ်ကြောင် လောကကြီးကို ငြီးငွေ့ပြီး အားလုံး ဘုန်းကြီးလုပ်ကုန်ကြရော ဆိုပါတော့။ ဒီတော့ အမြို့မြို့ အရွာရွာမှာ မိန်းမတွေချည်း ကျန်ရစ်ခဲ့ကြမှာပေါ့။ တော်တော်ကြာ မိစ္ဆာတွေ ဝင်လာကြရင် အခက်ပဲ။ ဘုန်းကြီးအဝတ်တွေနဲ့ ဒေါသထွက်ကြရမယ်ဆိုရင် တော်တော်အရုပ်ဆိုးပေမယ်။ ကိုင်း... တော်... တော်၊ ရှေ့ဆက်ပြီး တွေးမနေနဲ့၊ တော်တော်ကြာရင် စာတိုက် ပိတ်သွားလိမ့်မယ်။ စာအုပ် မှာသူက မှာလို့၊ ပို့သူက ပို့လိုက်ရင် ပြီးရော မဟုတ်လား" ဟု တစ်ယောက်တည်း အတွေးထဲမှာ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ဆုံးမလိုက်သည်။ ထို့နောက် စာအုပ်ကို သေချာစွာ စက္ကူနှင့်ပတ်၊ စာအုပ်ထုပ်၏ နံဘေးလေးဖက်တွင် ကြိုးဖြင့် ခိုင်ခိုင်ချည်။ ထို့နောက် မျက်နှာတစ်ဖက်တွင် **"အရှင်ဦးသောဘိတ၊ စကုတိုက်၊ မန္တလေး"** ဟူသော လိပ်စာစက္ကူတစ်ချပ်ကို ကော်ဖြင့် ဖိကပ်ပြီး

လေသည်။ ထို့နောက် ထီးတစ်လက်ကို ဆွဲဖွင့်၊ စာအုပ်ထုပ်ကို ပိုက်၊ စာတိုက်သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။

[၃]

စာတိုက်တွင် လူရှင်းလှ၏။ အတွင်းဘက်၌ မှောင်နေသဖြင့် ဓာတ်မီးများ ဖွင့်ထားကြရာ တစ်ခန်းလုံး ဝါထိန်နေသည်။ ကျွန်တော်သည် ရေစစ်တြိုလုပ်ရာ ဌာနဘက်သို့ လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ဓာတ်မီးရောင်ကြောင့် ပါးတစ်ခြမ်းဝါလျက်၊ ဆံထုံး မမြင့်တမြင့်နှင့် ခေါင်းငုံ့ စာရေးနေသော စာရေးမတစ်ဦးကို မြင်ရသဖြင့် အံ့သြမိသည်။*

ဌာနသို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်သည် စာအုပ်ထုပ်ကို သံတိုင်ကြားမှ ထိုးပေးလိုက်သည်။ ထိုစာရေးမက ကောက်ယူ၍ ချိန်ခွင်ထဲ၌ ထည့်ချိန်သည်။ ထို့နောက် တံဆိပ်ခေါင်း ကပ်ရန် ပြော၍ စာအုပ်ထုပ်ကို ကျွန်တော့်အား ပြန်ပေးပါသည်။ ကျွန်တော်သည် တံဆိပ်ခေါင်းရောင်းသော ဆိုင်သို့သွား၍ ဝယ်စရာရှိသည်ကို ဝယ်၊ ကပ်စရာ ရှိသည်ကို ကပ်ပြီးလျှင် ဌာနဘက်သို့ ပြန်လာမည်ဟု လှည့်လိုက်ရာ၊ စာပို့တိုက်ဝင်း အဝင်ဝမှ ဝင်လာသော ယောကျ်ားပျိုတစ်ဦးကို လည်းကောင်း၊ ထိုယောကျ်ားပျိုကို မျက်လုံးပြူး မျက်ဆန်ပြူးနှင့် အံ့အားသင့်လျက် ကြည့်နေသော စာရေးမကို လည်းကောင်း မြင်မိသည်။ ကျွန်တော်သည် မိမိကိစ္စကို အလျင်အမြန် ပြီးစေလိုသဖြင့် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ပြီးသော စာအုပ်ထုပ်ကို သံတိုင်ကြားမှ ထိုးပေးလိုက်ပြန်သည်။ စာရေးမသည် စာအုပ်ထုပ်ကို ကောက်ယူရင်း အပြင်ဘက်သို့ လှမ်းကြည့်ပြန်သည်။ ထို့နောက် အမိုးအောက်သို့ ရောက်လာပြီဖြစ်၍ ထီးကို တစောင်းပိတ်ကာ မိုးရေများကို ခါသွက်နေသော ယခင် ယောကျ်ားပျိုအား လှမ်း၍ 'ဩော်...ကိုခင်၊ မိုးရွာကြီးထဲမှာ ဘာကိစ္စများ

---

* ၁၉၂၀ ကျော် ကာလက ရုံးများ၌ အမျိုးသမီး စာရေးမ ရှားသေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထူးလာပြန်သလဲ။ အိမ်ကို ရောက်ခဲ့ပလား၊ ထမင်းစားပြီးပလား၊ ကျွန်မ ပြင်ထားခဲ့တယ်လေ။(နာရီကို ကြည့်လိုက်)ဒီနေ့မနက် ကိုခင် အလုပ်ဆင်း လာတာ စောလှချေကလား။ လုံချည်လည်း မိုးတွေစိုလို့၊ ရှင့်နှယ်ရှင် ထီးလည်း အပါသားနဲ့'

စာရေးမက တစ်မိနစ်အတွင်း၌ အထက်ပါစကားတို့ကို ရက်ရော စွာ သွန်လွှတ်နေခိုက်၊ ကျွန်တော်၏ စာအုပ်ထုပ်သည် နားရွက်မခတ်ဝံ့။ ထိုစာရေးမ ချထားသော နေရာတွင် ခပ်ကုပ်လုပ် နေရရှာသည်။ ကျွန်တော့် မှာ ထိုယောကျ်ားပျို၏ ထီးမှ တစက်စက် ကျနေကြသော ရေစက်များကို ကြည့်နေမိသည်။ ထိုရေစက်များသည် ကြမ်းပေါ်တွင် စုပုံနေပြီးနောက် ဟိုဘက် စီးရတော့မလိုလို၊ သည်ဘက် စီးရတော့မလိုလို ပြုပြီးမှ မိမိတို့၏ အပေါင်းဖော်များရှိရာ ရေမြောင်းထဲသို့ အငြိမ့်သား စီးဆင်းသွားသည်ကို လည်း ကြည့်နေမိသည်။

ထိုယောကျ်ားပျိုသည် ကျွန်တော့်ဘက်သို့ တစ်ချက်လှည့်ကြည့်၍ မသိမသာ ပြုံးလျက်–

'အင်း... အင်း ဘယ်ကလာပြီး ထမင်းစားရဦးမှာလဲ။ သော့ကို ထားမပစ်ခဲ့ဘဲနဲ့'

'ဟောတော့... ဒေါ်ဒေါ်ခါကို သော့မပေးခဲ့မိဘူး။ ကြည့်ပါဦး... မေ့လိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း။ ကိုခင် ...အခု အိမ်ကို ရောက်လျက်သားနဲ့ တံခါးသော့ ခလောက် ခတ်ထားလို့ မဝင်ခဲ့ရဘူးပေါ့'

'အေးလေ... မင်းမှ သော့ မထားခဲ့ဘဲ၊ ငါ ဘယ့်နှယ်လုပ်ပြီး ဝင်နိုင် မှာလဲ...'

'နောက်ကို မမေ့ပါဘူးတော်' ဟု အာလုပ်သံပျော့ပျော့နှင့်ပြောပြီး နောက် ထိုစာရေးမသည် ခပ်အုပ်အုပ်ရယ်ရင်း သော့တွဲကို မိမိ၏ အင်္ကျီ အိတ်မှ ထုတ်လိုက်သည်။

သော့တွဲသည် ခွျင်ခနဲမြည်လျက် အလင်းသို့ ထွက်လာသည်။

ခပ်အုပ်အုပ်မြည်သော ထိုစာရေးမ၏ ရယ်သံသည် အလင်းသို့ ထွက်လာသော ထိုသော့တွဲကို ထိုယောကျ်ားပျို၏ လက်သို့ ရောက်အောင် အဆောတလျင် လိုက်ပို့လိုက်သည်။ ရယ်သံ တစ်ခုတည်းက လိုက်ပို့ရသည်မှာ အားမရသေး၍လား မသိ။ 'ကိုခင်...ဟင်းမလောက်ရင် ယူစားနော်၊ ကြောင်အိမ်ထဲမှာ ရှိလေရဲ့။ မိုးလုံအောင် ထီးကို ဆောင်းသွားပါ' ဟူသော စကားတို့ကလည်း စာပို့တိုက်ဝင်း အဝင်ဝအထိ မမီမကမ်း လိုက်ပို့လိုက်ပြန်သေးသည်။

[၄]

မိုးရေကလည်း ရွဲလျက်ပင် ရှိသေး၏။ မိုးသံကလည်း ရဲလျက်ပင် ရှိသေး၏။ ကျွန်တော့်သည် လွမ်းစရာကောင်းလှသော ထိုဇာတ်ထုပ်ကလေးကို မြင်ရပြီးသည့်နောက် သံတိုင်ရှေ့တွင် ရဲဝံ့စွာ မတ်မတ်ရပ်လိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ ကျမှပင် ထိုစာရေးမသည် အိပ်ရာမှ လန့်နိုးလာဘိသကဲ့သို့ ကျွန်တော့်အား မျက်လုံးပြူး မျက်ဆန်ပြူးကြည့်ပြီးလျှင် ကုန်ဆွေးပြန်ဆည်၍ ကျွန်တော်၏ စာအုပ်ထုပ်ကို ကောက်ယူလိုက်သည်။ ထို့နောက် လိပ်စာကိုကြည့်ပြီးလျှင် လက်ခံစာအုပ်တွင် ရေး၍ ဖြတ်ပိုင်းတစ်ရွက်ကို ကျွန်တော့်အား မကြည့်ဘဲ ပေးလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဖြတ်ပိုင်းစာရွက်ကို လှမ်းယူ၍ ထွက်လာရင်း အမှတ်တမဲ့ ဖြတ်ပိုင်းပါ စာကို ဖတ်ကြည့်ရာ "အရှင်ဦးသောဘိတ၊ စကုတိုက်၊ မန္တလေး" ဟု ရေးရမည့် နေရာတွင် **"ကိုခင်၊ စကုတိုက်၊ မန္တလေး"** ဟု ရေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပြုံးလည်း ပြုံးချင်လှတော့သည်။

ကျွန်တော် ချက်ချင်းပြန်လှည့်၍ တကယ် စိတ်ဆိုးလေဟန် မျက်နှာထားမျိုးနှင့် 'ဗျို့...ဗျို့...ကျုပ်ရဲ့ အရှင်ဦးသောဘိတကို ခင်ဗျားက ဘာဖြစ်လို့ ခင်ဗျာ့ ကိုခင် လုပ်လိုက်ရသလဲ' ဟု မေးပြော ပြောရင်း ဖြတ်ပိုင်းစာရွက်ကို ပြန်ပေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ စာရေးမသည် မျက်လုံးပြူး

မျက်ဆန်ပြူး ဖြစ်ပြန်၍ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်လိုက်၊ ဖြတ်ပိုင်းစာရွက်ကို ကြည့်လိုက် အတန်ကြာ အံ့အားသင့်နေပြီးမှ ပြုံးလာပြီးလျှင် 'သည်းခံပါရှင်... သည်းခံပါ၊ ကျွန်မရဲ့ ယောကျ်ားကိုခင် ရောက်လာတာနဲ့' ဟု ဆိုကာ ဖြတ်ပိုင်းစာရွက်၌ ပြင်၍ ရေးပါသည်။ ထို့နောက် ရုက်သွေးကြောင့် ပြုံးမဲ့မဲ့နေသော မျက်နှာဖြင့် ကျွန်တော့်ကို မရဲတရဲကြည့်ကာ ဖြတ်ပိုင်းကို ပြန်ပေးသည်။ ကျွန်တော်သည် လှမ်း၍ယူရင်း 'ဒါလောက်ပဲလားဗျာ' ဟု ဆိုကာ စာပို့တိုက်မှ ခွာခဲ့ပါသည်။ နောက်ထပ် ထိုစာရေးမ၏ ရယ်သံကို ကြားလိုက်ပါသေးသည်။

"ဦးသောဘိတကတော့ ငယ်ဖြူမို့၊ စာအုပ်နှစ်အုပ်မှာ ပါတဲ့အတိုင်း မိန်းမတွေ မကောင်းကြောင်းကို ချက်ချင်း သဘောကျပြီး အလွယ်တကူ လက်ခံလိုက်မလား မသိ။ တကယ်လို့များ ဒီအကြောင်းကို ကိုခင် ဖတ်ကြည့်ရင် သူဟာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ လက်ခံနိုင်ပါ့မလား၊ ဟောဒါဟာ... စဉ်းစားစရာပဲ။ အလို ...ဒါဟာ ငါ့အရေး မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုခင့် အရေးပါ။ တော်...တော်...စိတ်ညောင်းလှတယ်" ဟု တစ်ယောက်တည်း အတွေးထဲမှာ ဒုတိယအကြိမ် မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ဆုံးမ၍ မိမိအိမ်သို့ ပြန်လာပါသည်။

မိုးရေကလည်း ရွဲလျက်ပင် ရှိသေး၏။ မိုးသံကလည်း ရဲလျက်ပင် ရှိသေး၏။ လည်ရစ်ဖြူဖြူနှင့် လှသော ကျီးကလေးသည် ပြတင်းပေါက်တံခါးရွက်ပေါ်မှာ ရှိမှ ရှိသေး၏လား။ သူ့အသိုက်ဆီသို့ ပျံသွားပြီလား... ကျီးတော့ ကျီးပဲ၊ သို့ရာတွင် နှစ်ခွန်းလောက်သာ အာလိုက်သော သူ့အသံသည် ကျီးသံ မဟုတ်။ ကောင်းကင်မှ ကျလာသော ကရဏာသံ တစ်မျိုးပါပေ။

[ဂန္ဓလောက၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၃၄]

ပြည်ကြီးဘာယာ

အခန်း (၁)

လမင်းသည် ထန်းတစ်ဖျား အမြင့်လောက်တွင် ဝိုင်းစက်ကာ စိတ်ချမ်းမြေ့စရာဖြစ်အောင် ထိန်လျက်နေပေသည်။ ထိုအခါတွင် မည်သူသည် မငေးဘဲ၊ မကြည့်ဘဲ နေနိုင်အံ့နည်း။ မည်သူသည် မချစ်ဘဲ၊ မလွမ်းဘဲ၊ မအံ့သြဘဲ နေနိုင်အံ့နည်း။ ကျွန်ုပ်သည် လမင်းအား ငေး၍ ကြည့်၏။ လမင်းကလည်း ကျွန်ုပ်အား ငေး၍ ကြည့်နေ၏။ စကားဖြင့် မည်သူမျှ မပြောနိုင်။ အတန်ကြာသော် လေပြည်ကလေးသည် ကျွန်ုပ်ထံသို့ ညင်း၍ တိုက်လာလေသည်။

"ညီခင်...နောင်ကြီးကို ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေတာ မညောင်းသေးဘူးလား၊ ငေးနေရုံနဲ့လည်း ဘယ်ပြီးဦးမလဲ၊ အချိန်ကုန်လှပါပကော။ ကျွန်ုပ်ကို ချစ်လို့ လွမ်းချည်း နေမယ်၊ အံ့သြချည်း နေမယ်ဆိုရင်လည်း အကျိုးမထူးလှပေဘူး။ သိပ်လည်း မလွမ်းနဲ့၊ သိပ်လည်း မအံ့သြနဲ့။ နောင်ကြီးလည်း ညီခင်တို့လိုပါပဲ၊ ညီခင်တို့က မြေပေါ်မှာ ခရီးသည်၊ နောင်ကြီးက ကောင်းကင်က ခရီးသည်၊ ခရီးသည် အချင်းချင်းပဲ၊ အချိန်တန်ရင် နားကြ၊ စခန်းချကြတာပဲ။ နောက် လမ်းသစ် ရှာကြစမြဲပဲ။ ဒီတော့ ညီခင်ဟာ နောင်ကြီးကို မငေးလွန်းနဲ့၊ မချစ်လွန်းနဲ့၊ မလွမ်းလွန်းနဲ့၊ မအံ့သြလွန်းနဲ့။ နောင်ကြီး ပြောတာကို လိုက်နာပါ။ နောင်ကြီးဟာ စင်စစ် ကမ္ဘာဦးကတည်းက ဝိုင်းဝိုင်းစက်စက် ဖြူဖြူဖွေးဖွေးကြီး လှသော်လည်း မှန်တာကို

ပြောတတ်တယ်၊ မှန်တာကို ပြောတယ်ဆိုတော့ နားခါးစမြဲပဲ။ ကဲ...ကဲ... မငေးလွန်းနဲ့၊ ဟိုမှာ ကြည့်စမ်း...ကြည့်စမ်း"

ညင်း၍ လာသော လေပြည်ကလေးလည်း အညင်းရပ်သွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း ဟောဟိုနေရာကို ကြည့်လိုက်လေသတည်း။

အခန်း (၂)

ကြည့်လိုက်သော နေရာတွင် များစွာသော ပြာသာဒ်တို့သည် မှိုလိုပေါက်လျက် ရှိကြလေသည်။ ၎င်းတို့အလယ်တွင် တောင်ပို့ပမာ မားမားမတ်မတ် မြင့်လွင့်နေသော ဘုံကိုးဆင့် ပြာသာဒ်ကြီးလည်း ရှိလေသည်။ ပြာသာဒ်များ၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်တွင် မြို့ရိုးကြီး ဝန်းရံလျက် ရှိသည်။ မြို့ရိုးကိုကျော်၍ မြင့်တက်နေကြသော ထန်းပင်များသည် နီလာရောင် ကောင်းကင်အခံတွင် ယပ်တောင်စိမ်းကလေးများသဖွယ် ထင်ကြကုန်၏။ မြို့ရိုး၏ အပြင်ဘက်တွင် ကျုံးမြောင်းကြီး ရှိ၏။ ထိုကျုံးကြီးမှာ မြို့ရိုး ပတ်ပတ်လည်ကိုသာ ဝိုင်းကြီးပတ်ပတ်လှည့်၍ စီးနေရကုန်၏။

ကျုံး၏ ကမ်းနံဘေးများတွင် ကြာပွင့်နီရဲရဲကလေးများသည် ကြာရွက်အဝိုင်းစိမ်းစိမ်းတို့အကြားမှ မြွေဟောက်ကလေးများ ပါးပျဉ်းထောင်နေသကဲ့သို့ သူ့အရိုးတံနှင့်သူ ထောင်၍ ပွင့်နေကြ၍။ ကျုံးကမ်းစပ် ရေမျက်နှာပြင်များတွင် ဟသ်ပဒါးရောင် မြို့ရိုး၊ မြို့ရိုးပေါ်ရှိ တန်ဆောင်းဝါဝါကလေးများ၊ တန်ဆောင်း၏ နံဘေးရှိ ထန်းပင်စုစုကလေးများ၏ အရိပ်တို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေး၍ နေကြကုန်သတည်း။

အခန်း (၃)

အညင်း ရပ်သွားသော လေပြည်လည်း ပြန်၍ စ လာပြန်သည်။

"ညီခင်...အဲဒါဟာ ဘာယာပြည်ကြီး ဆိုတာပေါ့၊ ကြည့်လိုက်စမ်း ...မြင်းမိုရ်တောင် ခြေရင်းမှ ငေါ၍ ထွက်နေသော အဂ္ဂကလေးပေါ်မှာ

ပက်လက်ကလေး တင်နေလိုက်တာ၊ ဘယ်ကလောက် အံ့သြစရာကောင်းသလဲ။ နောင်ကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာဖြင့် ဒီဘာယာပြည်ဟာ ဘေးဘက်ကို လိမ့်ကျသွားလိမ့်မယ်ချည်း ထင်မိတယ်၊ နို့ပေတဲ့ မကျပါဘူး၊ မကျဘူး။ ဒီလို ပက်လက်ကလေး တင်နေလျက်နဲ့ပဲ ကြီးပွားလာတာပဲ၊ ယုံပါမောင် ယုံပါ။ ဒီဘာယာပြည်နှင့်တကွ ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာ တောင်ကျွန်းတို့ ဘာတို့ ညာတို့ ဆိုတာများဟာ နောင်ကြီးရဲ့ မျက်စိအောက်မှာ ကြီးပြင်းလာကြတော့ သူတို့ရဲ့အကြောင်းကို နောင်ကြီး ကောင်းကောင်းသိတာပေါ့။

"အင်း...စကားစပ်မိလို့ ပြောရဦးမယ်၊ ညီခင်တို့ ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာ တောင်ကျွန်းမှာ အလွမ်းသမားတွေ တယ်ပေါသကိုး။ မောင်တို့ ကျွန်းသားများဟာ တစ်စုံတစ်ခုကို ထွင်ပြီး လုပ်ကိုင်လိုက်ပလား ဆိုရင် စကြဝဠာတစ်ခုလုံးအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းတော့မလောက် လွမ်း လွမ်း နေကြသကိုး။

"ဒါတွေကို ကြားရ မြင်ရတော့ မောင်တို့ကျွန်း ပေါ်ကာစက ဘယ်လူမျိုးမဆို အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး လိုချင်တယ်ဆိုရင် မျက်နှာမလိုက်ဘဲ ပေးတတ် ကမ်းတတ်တဲ့ ပဒေသာပင်ကြီးကို မြင်ဖူးခဲ့တဲ့ နောင်ကြီးမှာ ရယ်ချင်တာပေါ့ မောင်၊ ရယ်ချင်တာပေါ့။ မောင်တို့ ကျွန်းသားများဟာ စိတ်ကောင်းတော့ ရှိကြပါရဲ့၊ နို့ပေတဲ့ လုပ်လိုက်တဲ့ အလုပ်များဟာ တစ်ဖက်စီးနင်းတွေ များတယ်။ သူသာရင် ငါနာ၊ သူနာရင် ငါသာ နေတာချည်းပဲ။ ပဒေသာပင်လိုတော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး ချမ်းမြေ့အောင် မလုပ်ပေးနိုင်ဘူး"

လေပြည်ကလေးလည်း အညင်း ရပ်သွားပြန်လေသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ဟောဟိုနေရာကို ကြည့်လိုက်ပြန်သတည်း။

အခန်း (၄)

လေးထောင့်သဏ္ဌာန်ရှိသော မြို့ရိုး၏ အပြင်ဘက်တွင် အိမ်ငယ်တို့သည် အများအပြား ခြံရံလျက် ရှိကြသည်။ ဘာယာ ပြည်သူပြည်သားတို့၏

ရပ်ကွက်များတည်း။ မြို့ရိုး၏အမြင့်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် အိမ်ငယ်တို့၏အမြင့်မှာ မပြောပလောက်ချေ။ မြို့ရိုးကြီးများမှာ အခြံအရံ ဖြစ်ကြသော အိမ်ငယ်များကို ခုန်၍ အုပ်တော့မည်ကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ အိမ်ငယ်များကလည်း အလယ်ကောင်တွင် မားမတ်နေသော ထိုမြို့ရိုးကြီးများကို ရှိခိုးဦးတိုက် နေကြသကဲ့သို့ ထင်ရလေသည်။

အခန်း (၅)

လေပြည်ကလေးလည်း ပေါက်လာပြန်လေသည်။

"ညီခင်ရေ...နောင်ကြီးဖြင့် အဲဒီ ပဒေသာပင်ကြီးကို လွမ်း...လွမ်းသေးတော့၊ နို့ပေတဲ့ လွမ်း လွမ်းချည်းလည်း မနေချင်တော့ဘူး။ အကျိုးလည်း မထူးဘူး၊ လွမ်းတာ အဖတ်တင်တာပဲ၊ အခုများတော့ နောင်ကြီးဟာ ကွယ်သွားတဲ့ ပဒေသာပင်ကြီးကို အားကျပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို မလှ လှအောင် ဖြီးလိမ်းပြုပြင်၊ လူအများ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး၊ အဝေးက မြင်ရအောင် ကောင်းကင်ကနေပြီး ကိုယ့်အလှကို ပြနေတော့တာပဲ၊ မျက်စိအလင်းကွယ်ကြတဲ့ လူတွေကလွဲရင် နောင်ကြီးကို ကြည့်ချင်လျက်နဲ့ မမြင်နိုင်ဘူးလို့ ဘယ်သူက ပြောမလဲ။ ကိုင်း...ကိုင်း၊ နောင်ကြီးကို မငေးလွန်းနဲ့၊ မချစ်လွန်းနဲ့၊ မလွမ်းလွန်းနဲ့၊ မအံ့သြလွန်းနဲ့။ ဟိုမှာ ကြည့်စမ်း...ကြည့်စမ်း"

လေညင်းလည်း ရပ်သွားပြန်သတည်း။

အခန်း (၆)

ဤတစ်ခါတွင် ဘာယာပြည်ရှိ မြို့ရိုးအတွင်းက နန်းပြာသာဒ်များနှင့်တကွ မြို့ရိုး အပြင်ဘက်ရှိ အိမ်ငယ်တို့မှာ မည်းနက်သောသဇ္ဈာန် ရိုက်လေသည်။ တိတ်လည်း တိတ်ဆိတ်လျက် ရိုက်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချိန်မှာ သန်းခေါင်အချိန် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သို့သော် သန်းခေါင်အချိန် ရောက်နေလျှင် မိုးဖြင့် လင်းခါနီးပေပြီ။

သန်းခေါင်းထက်ဖြင့် ညဉ့်မနက်တော့ဘူးဟု ဆိုရိုးစကား ရှိခဲ့သော်လည်း သန်းခေါင်ကျော်လျှင်မူကား နက်သောညဉ့်သည် အနက်လျော့၍ လာရမြဲတည်း။ အနက် လျော့လာလျှင် အလင်းဘက်က တဖြည်းဖြည်း အားတက်လာရပေမည်။ အလင်းဘက်က အားတက်လာလျှင် ကြက်ဖကြီးများလည်း အညောင်းဖြေကြသည့်အနေနှင့် တောင်ပံနှစ်ခုကို ရိုက်နှက်လျက်လည်ပင်းများကို အစင်းသား ထား၍ တွန်မြည်တတ်သော အချိန်လည်း နီးလာပေမည်။

များမကြာမီတွင် တောတွင်းရှိ သစ်ပင်ကိုင်းများပေါ်တွင် အိပ်တန်းတက်ကြသော တောကြက်ဖကြီးများ၊ ဘယာပြည်တွင်းရှိ အိမ်ခေါင်စွန်းများပေါ်တွင် အိပ်တန်း တက်ကြသော မြို့ကြက်ဖကြီးတို့သည် တဖြည်းဖြည်း လင်း၍လင်း၍ လာသော ရောင်နီက နှိုးဆော်သောကြောင့် အစကနဦးကပင် ပြိုင်တူ တွန်မည်ဟု စည်းဝေးဆုံးဖြတ်ထားသည့်ပမာ တစ်ပြိုင်တည်း တွန်ကြလေသည်။ ထိုအခါ တောတွင်း၊ ဘယာပြည်တွင်းတို့မှာ ကြက်သံဖြင့် သဲသဲညံလျက် ရှိကြလေသည်။ ကြက်သံတွေ ဆူပြီးလျှင် ကျီးသံတွေ ဆူညံလာသည်။ ကျီးသံတွေ ဆူပြီးလျှင် လူသံတွေလည်း ဆူညံလာကြပေသည်။ အရှေ့ဘက်က ရောင်နီလည်း ပေါ်ထင်လာပြီးလျှင် ပြန့်၍ပင် မှိန်သွားလေပြီ။

အခန်း (၇)

သို့ရာတွင် ဘာယာပြည့်ရှင် မင်းတရားကြီးမှာ ဘုံကိုးဆင့်ရှိသော နန်းပြာသာဒ်ကြီးအောက်က အိပ်ခန်းဆောင်တွင် ဟောက်လျက်ပင် ရှိသေး၏ တကား။ ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ခြုံးရုပ်၊ ဘီလူးရုပ်၊ နတ်ရုပ်များဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသော တံခါးနီနီကြီး အဝင့်လည်း အိပ်ဖန်စောင့် သုံးယောက်တို့သည် နေမင်းပြူ ပေါ်လုလုနေသော အရှေ့ဘက် တစ်ခွင်သို့ မျှော်ငေး၍ နေကြလေသည်။ အဆောင်တော်ကို ဝန်းရံလျက်ရှိသော ပန်းဥယျာဉ်တွင်းမှာကား

ဗွတ်ကလုံ ငှက်ကလေးတစ်ကောင်သည် သစ်ခက်သစ်ရွက်များ အကြား တွင် ခုန်ကာ ပျံကာ တီတီတွတ်တွတ် သီကျူးလျက် နေလေသည်။

အတန်ကြာလျှင် နေဝန်းလည်း ရဲရင့်စွာ ထွန်း၍ ထွက်လာလေ သည်။ အိပ်ခန်းဆောင်တော်မှ ပြည်ကြီးရှင်၏ ချောင်းဟန့်သံကို ကြား လိုက်ရလေသည်။ ထိုအခါကျမှလျှင် တံခါးနိဝတ်တွင် စောင့်လျက် နေကြ ရသော အိပ်ဖန်စောင့် သုံးယောက်၏ မျက်နှာများမှာ ပြုံးသောအသွင်ကို ဆောင်ကြလေသည်။ တစ်ယောက်မှာ ပြုံး၍မဆုံးခင်ပင် သမ်းဝေလိုက် လေသည်။

တစ်ဖန် အခန်းဆောင်အတွင်းမှ တဖြုန်းဖြုန်း ရေချိုးသံကို မရပ်မနား ကြားရပြန်သည်။ သစ်လွင်စွာ ဝတ်ဆင်ထားသော စစ်သားအသစ် သုံး ယောက် နောက်ထပ် ရောက်လာသဖြင့် အိပ်ချင်နေကြသော စစ်သားများမှာ ပေါ့ပါးစွာ ထွက်ခွာသွားကြလေသည်။ စစ်သားသစ်များလည်း သင့်ရာနေရာ များ၌ နေကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိဖုရားငယ် သုံးပါးနှင့် ၎င်းတို့နောက်က ကိုယ်လုပ်တော် ခြောက်ယောက်တို့သည် စန္ဒကူးနံ့သာ၊ ဒေါနဆီ၊ မွေးကြိုင် သောပန်း နံနံ ဝါဝါ ပြာပြာတို့နှင့်တကွ အချိုပွဲ အချဉ်ပွဲ အုပ်၊ အစ်၊ ခွက်၊ ဖလား၊ ကလပ်များကို ကိုယ်စီကိုင်ကာ တံခါးနိဝသို့ ရောက်လာ၍ တံခါးကို ခေါက်လေသည်။ တံခါးလည်း အတွင်းမှ ယန္တရားစက် ဆင်ထား သောကြောင့် အလိုလို ပွင့်သွားလေသည်။ မိဖုရားငယ်တို့လည်း ဝင်သွားလေ သည်။

မိဖုရားငယ် သုံးပါးအနက် တစ်ပါးမှာ ဂန္ဓမာနယ်စား၏ သမီးတော် ဂန္ဓမာမင်းသမီး ဖြစ်၏။ အခြားတစ်ပါးမှာ ဝေဘူလာ နယ်စား သမီးတော် ဝေဘူလာမင်းသမီး ဖြစ်၏။ ကျန်တစ်ပါးမှာ ဝေဘာလနယ်စား၏ သမီး တော် ဝေဘာလမင်းသမီး ဖြစ်၏။ (ဘာယာပြည်တွင် နယ်ပေါင်း ရှစ်ဆယ် နီးပါးလောက် ရှိသည်။) ၎င်း မင်းသမီး သုံးပါးစလုံး အချောချည်းတည်း။ သို့ရာတွင် ဘာယာပြည်ကြီးရှင်၏ ချစ်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့သုံးပါး အပေါ်၌

မည်မျှလေ။ ဂန္ဓမာမင်းသမီးမှာ ပြည်တန်သော ပတ္တမြားဆံကျင်ကို ညက အသနားတော်မြတ် ခံရ၏။ ကျန် မင်းသမီးနှစ်ပါးမှာကား သာမည ပတ္တမြား လက်ဝတ်နှင့် သာမည ပတ္တမြားဒါလီတို့ကိုသာ အသနားတော်မြတ် ခံရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဂန္ဓမာမင်းသမီးမှာ ကြာမူပါသောကြောင့်တည်း။ ဤနံနက်မှာ ၎င်းတို့သုံးပါး အလှည့်ကျသဖြင့် ပြည်ကြီးရှင်အား နံ့သာ သရုန် ရောက်လာကြရလေသည်။

ပြည်ကြီးရှင်၏ အိပ်ခန်းတစ်ခုလုံးမှာ ရွှေချထားရာ နံရံအထက် ပြတင်းများမှ ထိုးဝင်လာသော နေရောင်ခြည်များကြောင့် တထိန်ထိန် ပြောင်လျက် လင်းနေ၏။ ကျောက်သံပတ္တမြားများဖြင့် မလှ လှအောင် ကြဲကြဲစည်စည် တန်ဆာဆင်ထားသော သလွန်ပေါ်တွင်ကား ကမ္ဘလာစောင်၊ ကတ္တီပါခေါင်းအုံး၊ မှီအုံးတို့သည် ဖရိဖရဲဖြစ်၍ နေလေသည်။ ကြာခြည်ရံ၏ အောက်ပိုင်းမှာလည်း သလွန်ခြေရင်းတွင် ပေါင်းစု၍ တွဲရရွဲ နေလေသည်။ နံရံကိုမှီ၍ သလွန်ငယ်များလည်း ရှိကြသည်။ သလွန်ကြီး ခြေရင်းတွင် ကိုယ်လုံးပေါ် ကြေးမုံကြီးမှာလည်း ကြည်လင်လျက် ရှိပေသည်။

အခန်း (၈)

မိဖုရားငယ်များ ဝင်လာသောအခါ ဘာယာပြည်ကြီးရှင်မှာ သလွန်ငယ် တစ်ခုပေါ်တွင် ရာကျပုဆိုး တစ်ပတ်နွမ်းကိုဆီး၍ ကမ္ဘလာကိုခြုံကာ ကြေးမုံပြင်ရှေ့တွင် ကွန်ဒြေရစွာ ထိုင်လျက်သား နေသည်။ မိဖုရားများ မလာခင်က ပြည်ကြီးရှင်မှာ ကြေးမုံပြင်ဝယ် မိမိ၏ မျက်နှာ ကသိဏ်းဝန်းကို ရှုနေဟန် တူပေသည်။ မူရင်းမျက်နှာက ပြိုးပြိုးကလေးနေလျှင် ကြေးမုံ မျက်နှာလည်း ပြိုးပြိုးနေမည် မလွဲတည်း။ မူရင်းမျက်နှာ မဲရွဲ့လျှင်လည်း ကြေးမုံကလိုက်၍ မဲ့ရွဲ့ပေမည်။ စင်စစ် ကြေးမုံသည် သစ္စာရှိသော ငယ်ကျွန်ကြီးတည်း။ ကြေးမုံတွင် မျက်နှာကသိဏ်းကို ရှုသည်ဆိုခြင်းမှာ ပထဝီ ကသိဏ်းဝန်းကို ရှုသော ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်လိုဖြင့် နိမိတ်များထင်၍ ဈာန် သမာပတ်ကို ဝင်စား

နိုင်မည် မဟုတ်။ ထိတ်လန့်စရာ၊ အထင်ကြီးစရာ နှစ်ခုတွင် တစ်ခုခု ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံကို အကြောင်းပြု၍ ဘာယာပြည့်ရှင်မှာ ငါလည်း လူပါပဲ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ငါဟာ အထွတ်အထိပ် လူ့အပေါ်ကနေသော ပြည့်ရှင်ဘုရင်မင်းမြတ် တစ်ဆူပဲဟူ၍ လည်းကောင်း အကြောင်းသင့်ရာ တစ်ခုခုကို ထင်မြင်လျက် နေပေမည်။

သို့ရာတွင် မိဖုရားများကို မြင်လိုက်သောအခါ ဘာယာပြည့်ရှင်၏ မျက်နှာမှာ အနည်းငယ် ရှက်ကိုးရှက်ကန်း ဖြစ်သွားသဖြင့် ကြေးမုံပြင်က မျက်နှာမှာလည်း အနည်းငယ် ရှက်ကိုးရှက်ကန်း ဖြစ်သွားလေသည်။

'ဘယ့်နဲ့ မိဖုရားများ နောက်ကျသကိုး'

ထိုအခါ ဂန္ဓမာ မင်းသမီးလည်း ဝပ်၍ ခစားနေရာမှ ထ၍ ပြည်ကြီးရှင်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ကာ ကမ္ဘလာကို ခွာယူရင်း 'ဖျာ့... ကျွန်မတို့ အဖူးအမြော် ရောက်နေတာ အတန်ကြာသွားပါပြီ၊ ငြိမ်ဝပ်စွာ ခစားနေလို့ပါ မောင်မောင်ဘုရား' ဟု လျှောက်ထားလိုက်လေသည်။ လျှောက်ထားပုံမှာလည်း ပြည်ကြီးရှင်၏ နှုတ်ခမ်းမွေး ကုပ်လျက်နေသော မျက်နှာနားမှာ ရစ်ကာသီကာ တိုးတိုးကလေးနှင့် ပြုံးပြုံးကလေး ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါမှ ပြည့်ရှင်မင်းလည်း ပြုံးသလိုလို ဖြစ်လာ၏။ ကြေးမုံမှ မျက်နှာလည်း ပြုံး၍ လာလေသည်။

အခန်း (၉)

ယင်းသို့ လူရော ကြေးမုံရော ပြုံးကြပြီးနောက် ဝေဘူလာမင်းသမီးနှင့် ဝေဘာလမင်းသမီးတို့လည်း ကိုယ်လုပ်တော်များထဲမှ စန္ဒကူးနံ့သာနှစ်ကို ယူလျက် မင်း၏အနီးသို့ လာ၍ မင်း၏ကိုယ်ကို လိမ်းကျံပေးလေသည်။ ဂန္ဓမာမင်းသမီးကလည်း မင်းအား ဒူးတုပ်ကာ ရှိခိုးပြီးလျှင် ပြည့်ရှင်၏ ဆံပင်ကို ရှင်းသင်ကာ နေလေသည်။

ဂန္ဓမာမင်းသမီးလည်း ဆံပင်များကို ရှင်းသင်ပြီးနောက် ကိုယ်လုပ်

တော်များက ဆက်သလာသော ဒေါနဆီမွေးနှင့် မင်းဇ၏ဆံပင်ကို လိမ်းသပ်ရင်း မျက်ခုံးကောင်းကောင်း၊ မျက်တောင်ကော့ကော့၊ မျက်လုံးဝန်းဝန်း၊ ပါးပြည့်ပြည့်၊ နှုတ်ခမ်းပါးပါးတို့ဖြင့် လှပသော မိမိ၏မျက်နှာကို ကြေးမုံပြင်၌ ခပ်မော့မော့နှင့် ပြုံးပြုံးကလေး အနေထားပြီးလျှင်...

'မောင်မောင်ဖျာ့၊ ဆံပင်ဖြူတွေကလည်း နုတ်လို့ပဲ မနိုင်ပါကလား၊ ဖျာ့ ကျွန်မဖြင့် မောင်ဘုရားအတွက် စိတ်မကောင်းပါ မောင်မောင်'

'အို... ဆံပင်ဖြူတာကိုပဲ စိတ်မကောင်းစရာလို့က်လို့၊ ဆံပင်ဖြူတာဟာ စကြာဃာဉ်ပျံများ ဆိုက်ရောက်ပြီး မောင်မောင်ရဲ့ ဘုန်းတော်ကံတော်များဟာ နောင်အခါ တိုးသည်ထက် တိုးဖို့ နိမိတ်ကွယ် မိမိရဲ့'

'ဩော်... မောင်ဖျားမှာ စကြာဃာဉ်ပျံများ ရပြီး ဘုန်းတော် ကံတော်များ တိုးလာတယ်ဆိုရင် ဖျာ့ ကျွန်မတို့မှာ အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်ဖို့ပါပဲ၊ နို့ပေတဲ့'

'နို့ပေတဲ့ ဘာဖြစ်သလဲ၊ ဆက်စမ်းဟဲ့။ နို့ပေတဲ့ ဘာဖြစ်သလဲ'

'မဆက်ပါရစေနဲ့တော့ ဖျာ့'

'အို... ဘာဖြစ်လို့ မဆက်ချင်တာလဲ၊ ဆက်လဟယ်'

'တော်တော်ကြာ မောင်ဖျားက အမျက်တော်ရှပြီး ရာဇဝတ်ရေး ပေးတော်မူနေမှာ'

'အို... ခက်နေပါပြီ၊ ဘာမို့လို့ ရာဇဝတ်ရေး ပေးရမှာလဲ။ မိမိကို မောင်ဖျား ဘယ်တော့မှ ရာဇဝတ်ရေး မပေးပါဘူး၊ ဆက်သာ ဆက်ပါ၊ နို့ပေတဲ့ ဘာဖြစ်သလဲ'

'ဩော်... မောင်ဖျားမှာ ဆံပင်များ ဖြူလာတော့ သံဝေဂရဖို့ သင့်ပါတယ်လို့ လျှောက်ချင်တာပါပဲ'

'အောင်မာ ဒါလား၊ လက်စသတ်တော့ မိမိက မောင်ဖျားကို တရားဟောနေတာကိုး၊ မောင်ဖျား တောထွက်သွားတာ ကြည့်ချင်တယ် ထင်တယ်'

Click Here to Continue Page